

Výroční zpráva

o činnosti školského zařízení

za školní rok 2015/2016

Diagnostický ústav a Středisko výchovné péče,

Praha 4, Na Dlouhé mezi 19

Praha 31. října 2016

Obsah:

1)	Základní údaje	str.	3
2)	Personální zabezpečení činnosti		7
3)	Organizační struktura		8
4)	Zpráva o činnosti úseku pro diagnostiku, terapii a koordinaci sítě		10
5)	Zpráva o činnosti úseku sociálně právního a správního řízení		13
6)	Hodnocení výchovně vzdělávací činnosti		
	Základní diagnostický pobyt - oddělení A		17
	Základní diagnostický pobyt – B		18
	Úsek vzdělávání a profesní přípravy		20
	Oddělení dlouhodobého pobytu – studijní (D)		21
	Oddělení dlouhodobého pobytu – matky s dětmi (M)		23
	Oddělení preventivního terapeutického pobytu (R)		24
	CESTA Řevnice – terapeutický pobyt specializovaný		27
7)	Zpráva o činnosti Střediska výchovné péče		
	Ambulantní oddělení v Příbrami, Školní 129		35
	Ambulantní oddělení v Praze 12, Rakovského 3138		42
8)	Zpráva o činnosti školní jídelny		53
9)	Další vzdělávání pedagogických pracovníků ve šk. roce 2015/16		54
10)	Základní údaje o hospodaření za kalendářní rok 2015		55

<i>název školského zařízení:</i>	Diagnostický ústav a Středisko výchovné péče, Praha 4, Na Dlouhé mezi 19
<i>sídlo školského zařízení: (korespondenční adresa)</i>	Na Dlouhé mezi 69/19 147 00 Praha 4 – Hodkovičky
<i>IČ</i>	61 38 63 08
<i>bankovní spojení:</i>	Komerční banka Praha 4, č. účtu: 6285790217/0100
<i>telefon:</i>	241 727 763, 241 723 646
<i>fax:</i>	241 729 185
<i>e-mail:</i>	info@dum-praha.cz
<i>internetové stránky:</i>	www.dum-praha.cz
<i>úřední hodiny pro veřejnost:</i>	pondělí – čtvrtek 9⁰⁰ - 15⁰⁰ hod. neděle 13⁰⁰ - 17⁰⁰ hod.
<i>způsob zřízení:</i>	příspěvková organizace
<i>název zřizovatele:</i>	Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy ČR
<i>vedení školského zařízení:</i>	ředitel: PaedDr. Jan Toman
<i>hlavní činnosti zařízení:</i>	diagnostika, výchova, vzdělávání, terapie, ubytování, stravování, prevence rizikového chování

Diagnostický ústav a Středisko výchovné péče je zařízení zaměřené na psychosociální problémy a poruchy v chování zejména u dívek ve věku 15 – 18 let. Základní diagnosticko-terapeutický program v rezidenční (pobytové) formě a navazujících ambulantních formách je realizován v sídle organizace, jednotlivé specializované programy pak na odloučených pracovištích. Ty se věnují problematice nezletilých matek s dětmi, problematice klientek s prodlouženým pobytovým programem, další odloučené pracoviště je zaměřeno na program pro problematické uživatelky drog. Odloučenými pracovišti jsou také samostatné byty v aglomeraci Prahy. Etiologicky spadají řešené potíže do oblasti zdravotní, sociální, ale zejména psychosociální ve smyslu poruch ve vztazích a vývoji osobnosti. Další částí organizace je středisko výchovné péče s ambulantními pracovišti v Praze 12 – Modřanech a Příbrami. Součástí organizace je školní jídelna, která zajišťuje dieteticky řízené stravování v celodenních režimech jednotlivých programů, včetně odloučených pracovišť.

Diagnostický ústav a Středisko výchovné péče vykonává činnost těchto škol a školských zařízení:

- Diagnostický ústav kapacita 72 lůžek

místa poskytovaných služeb:

- Na Dlouhé mezi 69/19, 147 00 Praha 4
- Na Dlouhé mezi 491/13, 147 00 Praha 4
- Nad Belárií 2048/25, 143 00 Praha 4
- Rakovského 3138/2, 143 00 Praha 4
- Pod Lipami 2514/70, 130 00 Praha 3
- Jablonecká 413/52, 190 00 Praha 9
- Skryje nad Berounkou 119, 270 42
- Sádecká 169, 252 30 Řevnice

- Středisko výchovné péče ambulance

místa poskytovaných školských služeb:

- Rakovského 3138/2, 143 00 Praha 4
- Školní 129, 261 01 Příbram VIII.

- Školní jídelna kapacita 100

místa poskytovaných služeb:

- Na Dlouhé mezi 69/19, 147 00 Praha 4

- Školní jídelna – výdejna kapacita 32

- Sádecká 169, 252 30 Řevnice

Základní údaje o školském zařízení – popis hlavní činnosti:

Diagnostický ústav a Středisko výchovné péče Praha 4, Na Dlouhé mezi 19 byl zřízen MŠMT zřizovací listinou čj. 28 385/91-23 ze dne 16. 12. 1991. Dle zřizovací listiny plní diagnostické, výchovně vzdělávací a preventivní úkoly. Jeho činnost je zaměřena na řešení psychosociálních problémů nezletilých dívek ve věku 15 – 18 let, u kterých zpravidla soud rozhodl o obligatorní výchově (zákon 109/2002 Sb., ve znění pozdějších předpisů). Zařízení je spádové pro Čechy, ve školním roce 2015/16 bylo k pobytu přijato a komplexně vyšetřeno 127 dětí. Dvě ambulantní oddělení středisek výchovné péče evidují v tomto školním roce 618 klientů.

Zatímco v minulosti byly zcela pokryty požadavky regionů tak, aby nevznikaly „čekací lhůty“ v umístění dětí, ve sledovaném školním roce je kapacita základního programu překračována, vzniká nezbytnost koordinovat nástupy klientek podle naléhavosti a nevyzpytatelné vůle soudců. Kriticky je v daném roce omezena možnost přijímat děti na žádost rodičů. Ti se pak v nouzi obracejí se žádostí k soudu o obligatorní řešení.

Organizace zajišťuje komplexní vyšetření a pomoc v oblasti psychologické, speciálně pedagogické, sociální, zdravotní u klientek, jejichž problémy aktuálně nelze řešit v rámci rodiny, protože rodina vyčerpala všechny prostředky k nápravě, nebo rodina není schopna problém nezletilé řešit. V chování těchto nezletilých jde často o útoky z domova, záškoláctví, porušení vztahů k rodičům a autoritám; ohrožení návykovými látkami a kriminalitou.

Organizace výchovně terapeutických aktivit je z pohledu programu pobytu členěna na oddělení, ta pak na výchovně terapeutické skupiny. Mimo hlavní budovu je umístěno oddělení s dlouhodobým pobytem – studijní, oddělení pro matky s dětmi, oddělení s preventivním pobytem a od 1. 1. 2014 také oddělení Cesta Řevnice pro mládež ohroženou drogovou závislostí. Ubytování je zajištěno na zpravidla dvoulůžkových pokojích s vlastním sociálním zařízením.

V období od 18. 5. 2010 do 17. 5. 2013 realizoval Diagnostický ústav tříletý projekt v rámci Operačního programu Vzdělávání pro konkurenceschopnost s názvem „Alternativa – Integrativní programy pro mládež v ústavní výchově“. Program byl zaměřen na dvě klíčové aktivity:

- Samostatné bydlení klientů před, při a po ukončení pobytového programu v obligatorní péči s cílem vytvořit metodický koncept této formy práce a s ideou, že každé dítě v obligatorní péči, které nevracíme do rodiny, by mělo programem samostatného bydlení projít.
- Druhá klíčová aktivita je zaměřena na vzdělávání a výcvik ped. pracovníků všech zařízení ve spádové síti ve smyslu práce (spolupráce) s rodinou. Vzniklý metodický koncept se stal součástí standardní práce těchto zařízení. V průběhu období udržitelnosti projektu ve školním roce 2015/16 je naplňován program samostatného bydlení ve cvičných bytech organizace a stabilizována práce s rodinou dítěte v ústavní výchově.

Zásadním úkolem organizace jako celku v hodnoceném roce byla reflexe společenského dění, zejména vlivu změn v legislativě. Zvláště v metodikách základního diagnosticko-terapeutického programu bylo nezbytné měnit celkový koncept z programů cca osmitýdenních, které byly postaveny na vysoké vnitřní dynamice a motivovanosti klientek ke změnám a spolupráci, a které se dlouhodobě ukazovaly jako velmi efektivní, na programy, které nemají logický motivační vrchol a formální dynamika je z velké části určována nahodilostí úředního rozhodování. Vytváření efektivních a smysluplných programů v nekonceptním legislativním prostředí je problematické. Nezbytné změny v metodice přinesly mnoho úkolů v odborné práci, organizaci práce, přinesly požadavek vysoce nadstandardní angažovanosti pracovníků, přinesly požadavek nadstandardních výkonů u všech pracovníků až na hranici vyčerpání.

Personální zabezpečení činnosti:

Mgr. Jana Cvetlerová

V kalendářním roce 2015 měl Diagnostický ústav a Středisko výchovné péče 90,93 přepočteného počtu zaměstnanců. Z toho je 71,16 pedagogických pracovníků.

V roce 2015 v programech Diagnostického ústavu pracovalo 7 speciálních pedagogů - etopedů,

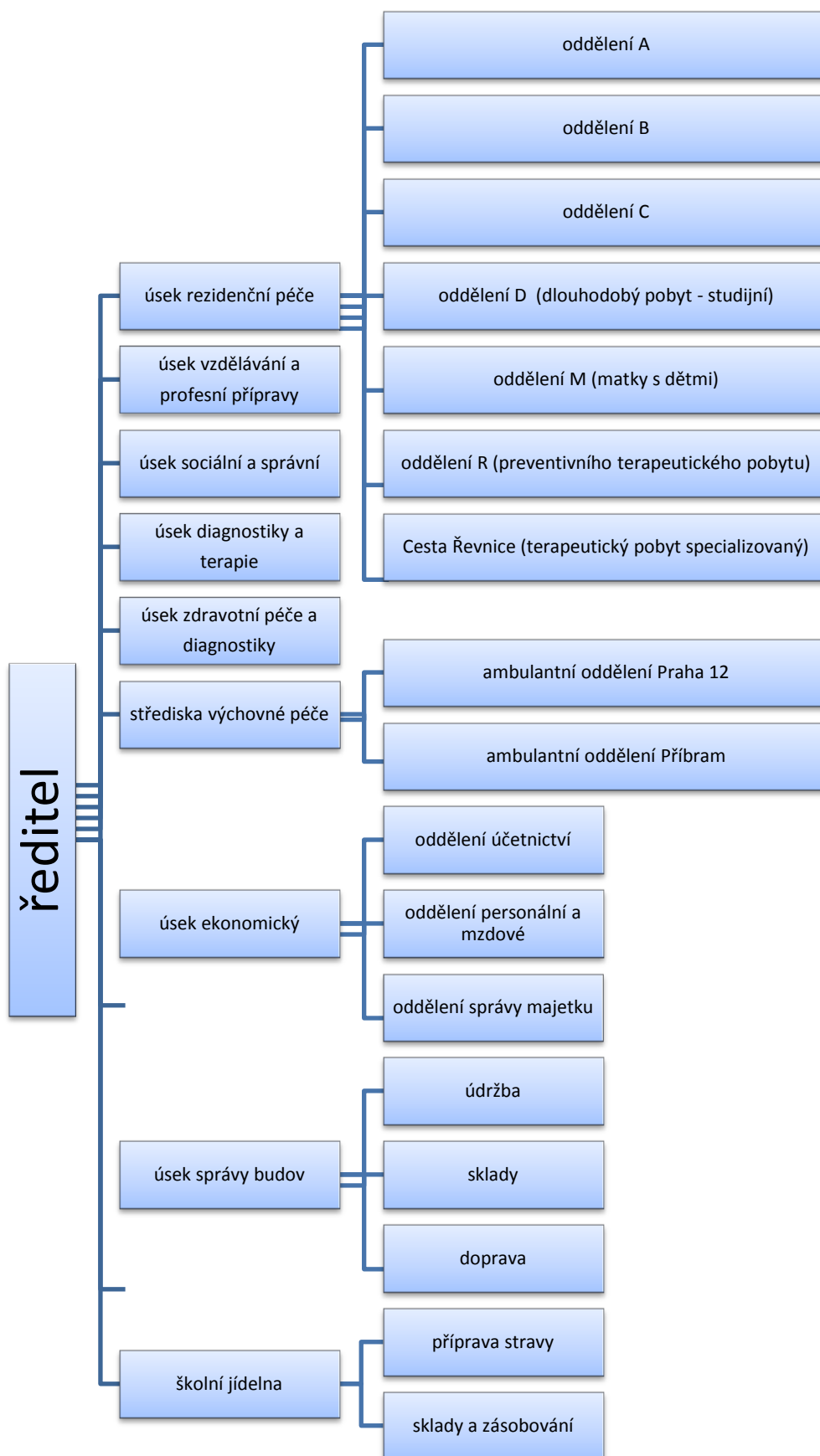
38 odborných vychovatelů, 27 asistentů pedagoga, 9 psychologů, 3 sociální pracovníce a další zaměstnanci zajišťující provoz organizace.

Na ambulantních pracovištích Středisek výchovné péče bylo zaměstnáno 5 speciálních pedagogů, 6 psychologů a 1 sociální pracovníce.

Na oddělení Cesta Řevnice pracovalo 16 pedagogických pracovníků.

V žádném z ukazatelů nebyl překročen limit zaměstnanců. Stejně tak byl dodržen limit na platy.

Organizační struktura

Zastupování ředitele:

1. Zástupce pro diagnostiku a terapii
 - *Mgr. Markéta Véllová*, speciální pedagog ve funkci vedoucí úseku diagnostiky a terapie
2. Zástupce pro vzdělávání a profesní přípravu
 - *PaedDr. Marcela Polášková*, speciální pedagog – učitel
3. Zástupce pro věci personální
 - *Mgr. Jana Cvetlerová*, speciální pedagog ve funkci vedoucí oddělení
4. Zástupce pro hospodářskou činnost organizace
 - *Libuše Doleželová*, hlavní účetní ve funkci vedoucí ekonomického úseku

V nepřítomnosti ředitele je jeden ze zástupců pověřen zastupováním ředitele v plném rozsahu, s výjimkou smluvních vztahů a rozhodnutí s nepřiměřeným či dlouhodobým ekonomickým a personálním dopadem pro organizaci.

Vedoucí úseků provozu:

1. Diagnostiky a terapie	<i>Mgr. Markéta Véllová</i>
2. Sociální a správní	<i>Bc. Lucie Raková</i>
3. Vzdělávání a profesní přípravy	<i>PaedDr. Marcela Polášková</i>
4. Ekonomicko-hospodářský	<i>Libuše Doleželová</i>
5. Správa budov	<i>Ing. Josef Vostatek</i>

Školní jídelna:

Bc. Jan Kopecký

Vedoucí oddělení:

1. Základní diagnostický pobyt – oddělení A	<i>Mgr. Jitka Holakovská</i>
2. Základní diagnostický pobyt – oddělení B	<i>Mgr. Kristina Štětinová</i>
3. Základní diagnostický pobyt – oddělení C	<i>Mgr. David Edr</i>
4. Oddělení dlouhodobého pobytu
– studijní (D)	<i>Danuše Procházková</i>
5. Oddělení dlouhodobého pobytu
– matky s dětmi (M)	<i>Mgr. Petra Koňářiková</i>
6. Oddělení preventivního terapeutického pobytu
(R – Rakovského)	<i>PaedDr. Ivo Kalvínský</i>
7. Cesta Řevnice – terapeutický pobyt specializovaný	<i>MUDr. Michaela Chrdlová</i>

Střediska výchovné péče:

8. Středisko výchovné péče Praha 12, Rakovského 3138
– ambulance	<i>PaedDr. Jolana Marková</i>
9. Středisko výchovné péče Příbram, Školní 231
- ambulance	<i>Mgr. Ing. Jana Eliášová</i>

Zpráva o činnosti úseku pro diagnostiku, terapii a koordinaci sítě

Mgr. Markéta Véllová

V průběhu roku 2015/16 zajišťoval činnost úseku tým pracovníků s následujícími odbornostmi:

Speciální pedagogika, speciální pedagogika – etopedie, klinická psychologie, psychoterapie, psychiatrie, zdravotní péče.

Odborná činnost pracoviště byla realizována především v následujících oblastech:

Diagnostika

- Psychologické vyšetření, zaměřené na diagnostiku struktury osobnosti, úrovně intelektových a kognitivních schopností v kontextu předchozích závěrů psychologických pracovišť a výchozích anamnestických údajů
- Speciálně pedagogické vyšetření zahrnující diagnostiku úrovně školních znalostí a specifických vzdělávacích potřeb, profesní profilaci a návrh odpovídajícího vzdělávacího programu
- Etopedické vyšetření mapující míru a oblasti rizikového chování s návrhem odpovídajících intervencí a následného programu
- Vyšetření zaměřené na status a dynamiku vztahů k sobě, rodičům, skupině, autoritám
- Zdravotní vyšetření s příp. návrhem léčebného plánu, zahrnujícího zajištění odpovídajících vyšetření a intervencí na specializovaných lékařských pracovištích
- Zpracování Programu rozvoje osobnosti dítěte na základě identifikace individuálních potřeb dítěte a stanovených cílů

Terapie a poradenství

- Individuální terapie s využitím prvků KBT a integrativní psychoterapie
- Skupinová terapie se zaměřením na posilování psychosociálních a komunikačních dovedností, trénink modelových situací, posilování zdravějších interpersonálních vztahů, řešení zátěžových situací, sebepojetí aj.
- Práce s rodinou – rodinné poradenství a terapie
- Adiktologické poradenství
- Prevence rizikového chování, snižování vulnerability
- Motivační rozhovory

- Práce se selháváním
- Posilování resilience
- Práce s koncepcí a realizací úspěšné role
- Individuální vedení a podpora dítěte v naplňování cílů Programu rozvoje osobnosti dítěte

Intervence

- Krizová intervence
- Spolupráce se školami k zajištění kontinuity vzdělávání během diagnostického pobytu formou individuálního studia nebo formou docházky z DÚ, zajištění odpovídajícího typu studia klientkám, přicházejícím do DÚ bez, nebo z nevhodného školního programu
- Zajišťování adiktologické péče, spolupráce s adiktologickými pracovišti v přípravné fázi před vstupem klientky do specializovaného adiktologicky zaměřeného programu i v průběhu léčby
- Spolupráce se zainteresovanými institucemi, neziskovými organizacemi apod. k zajištění alternativního programu během diagnostického pobytu nebo po ukončení péče, především u klientek s blížícím se dovršením 18. roku věku
- Účast na případových konferencích, pořádaných OSPOD
- Organizace a vedení případových setkání v DÚ a SVP
- Spolupráce s odloučenými pracovišti a zajištění odpovídajících intervencí klientkám při přechodu na oddělení pro dlouhodobý pobyt a v průběhu tohoto pobytu
- Intervenční výjezdy do DD a VÚ za účelem diagnostiky a návrhu dalšího programu pro klientky selhávající v plnění individuálního programu v režimu příslušného typu zařízení
- Ambulantní péče pro klientky a jejich rodiny po ukončení rezidenční péče, příp. po ukončení obligatorní výchovy

Pracoviště dále zajišťovalo koordinační činnost a metodickou podporu v zařízeních pro výkon ústavní péče ve spádové oblasti DÚ a SVP, poskytovalo součinnost OSPOD a soudům při přípravě návrhů a při rozhodování o nařízení předběžného opatření příp. ústavní výchovy, podílelo se na zastupování a reprezentaci DÚ a SVP na odborných seminářích a konferencích.

Jedním z důležitých úkolů roku byla metodická pomoc v zavádění a realizaci standardů ve spádové síti zařízení. (Mgr.Vélová)

Dále se podílelo na obsahovém a organizačním zajištění odborných praxí a stáží, vedení kvalifikačních prací studentů VŠ v oboru speciální pedagogiky a psychologie. Ve spolupráci s Univerzitou Jana Amose Komenského bylo řešitelským pracovištěm projektu ESF – Nová cesta k praxi: inovace ve studiu speciální pedagogiky (reg. číslo projektu: CZ.2.17/3.1.00/36129).

Spolupráce s VŠ v průběhu školního roku 2015/16:

- Univerzita Karlova
- Univerzita Jana Amose Komenského
- Pražská vysoká škola psychosociálních studií

Personální obsazení:

Mgr. Markéta Vélová	speciální pedagog, vedoucí úseku
Mgr. Tereza Konrádová	psycholog
Mgr. Kamila Prokešová	psycholog
Mgr. Naděžda Chodounská	psycholog
PhDr. Marie Šimová	psycholog
PhDr. Karel Peřina	psycholog
MUDr. Richard Zajíc	psycholog
Mgr. Miroslava Hájková	zdravotní sestra
Bc. Eliška Caltová	metodika, zpracování a vedení PROD (do 12/2015)

Zpráva o činnosti úseku sociálně právního a správního řízení

Bc. Lucie Raková

Úsek sociálně právní a správního řízení je vedle základní sociálně právní agendy spojen s administrací klientek a správních souvislostí. Tento úsek je i součástí týmové spolupráce diagnostického ústavu. Při účasti na pedagogických poradách se spolupodílí na diagnostických úkolech, aktivně vstupuje do dynamiky pobytu klientek, spolupracuje s rodiči případně osobami zodpovědnými za výchovu, pracovníky oddělení sociálně právní ochrany dětí a dalšími institucemi. Dále připravuje podmínky spolupráce s rodinou, koordinuje přijímání i ukončení pobytu klientek. Tento úsek je jakýmsi styčným prostředkem komunikace jak s veřejností, tak u odborných pracovníků, kteří využívají služeb diagnostického pobytu a preventivně výchovného pobytu.

V tomto hodnoceném roce se sociální úsek stále potýká s trvajícím problémem, který nastal změnou legislativy v roce 2014 (Občanský zákoník). Tato změna výrazně zkomplikovala přijímání klientů do zařízení a následně také výrazně ovlivnila dobu pobytu klientek v zařízení. Zásadní změna nadále, jako i v předešlém roce, nepříznivě ovlivňuje umisťování klientek v rámci obligatorní výchovy do odpovídajících programů jiných specializovaných pracovišť. Takové umístění klientky není možné bez rozhodnutí soudu. Pobyt jednotlivých klientek se tak v zařízení prodlužuje i přes zákonnou dobu, (zpravidla nepřesahující 8 týdnů (109/2002)). Vzhledem k tomuto zdoluhavému procesu se tedy mění i práce s klienty, což může někdy být i v rozporu s individuálním plánem a zájmem dítěte.

Ve školním roce 2015/2016 úsek stále koordinoval přijímání dětí k diagnostickému pobytu. Přesto se střídala období, kdy byl evidenční stav výrazně překročen s obdobím v počtu srovnatelným s formálně daným evidenčním stavem. Aktuálně k měsíci září 2016 není zatím vytvořeno pořadí klientů čekajících na přijetí, ale příjmy jsou plánovány. Problémy s obsazeností našeho zařízení vznikají z důvodu čekání na nařízení (a dále nabytí vykonatelnosti nebo právní moci) soudních rozhodnutí o umístění či přemístění dítěte do jiných zařízení.

Sociální pracovnice Bc. Monika Bothová v souvislosti s agendou příspěvku na úhradu péče zajišťuje platby příspěvků na péči, vyřizuje s klientkami, případně jejich zástupci, dávky

státní sociální podpory. V souvislosti s vyřizováním příspěvků a úhrady plateb komunikuje s Českou správou sociální zabezpečení, zdravotními pojišťovnami v rámci pojištění a konkrétními úřady práce. Pravidelně pak ve spolupráci s ekonomickým úsekem zpracovává inventarizaci pohledávek.

Jako každý rok úsek spolupracoval v rámci odborných praxí s VOŠSP se studenty z oboru sociální práce dále se školami JABOK a dalšími středními a vyššími odbornými školami. Praxe vždy probíhají pod vedením konzultanta pro praxe, tedy konkrétního vedoucího úseku.

Úsek plnil Plán kontrolní a řídicí činnosti na dané období, dále úkoly vyplývající z jeho náplní práce a potřeb instituce, úkoly z provozních porad aj.

Organizační struktura úseku:

- Vedoucí sociální pracovnice: Bc. Lucie Raková
- Sociální pracovnice: Bc Monika Bothová (agenda příspěvku na úhradu péče)

Sociální úsek během roku 2015/2016 prošel výraznými personálními změnami, k lednu 2016 odešla na mateřskou dovolenou vedoucí úseku Bc. Adéla Vnoučková. Pověřena vedením úseku sociálního a správního řízení byla Bc. Lucie Raková.

Kontaktní údaje:

- Tel.: 241 723 646, 777 205 502
- E-maily:
 - rakova.l@dum-praha.cz
 - bothová.m@dum-praha.cz
- Pracovní doba:
 - pondělí, středa 8:00 – 17:30
 - úterý, čtvrtek 8:00 – 16,30
 - pátek 8:00 – 14,30

Kapacita zařízení dle stavu k 1. 1.2016:

Tabulka č. 1

Lůžková kapacita celkem	72
Základní diagnostický pobyt	30
Oddělení pro nezletilé matky s dětmi	5+5
CESTA Řevnice– oddělení s výchovně léčebným režimem pro mládež ohroženou drogovou závislostí	12*
Oddělení D	10
lůžkové odd. - preventivní pobyty Rakovského	10

*Aktuálně je kapacita oddělení CESTA Řevnice snížena do počtu 6 klientů z důvodu havárie objektu

Statistika za školní rok 2015/2016

Časové rozmezí: 1. 9.2015 – 31. 8.2016

Tabulka č. 2

Děti přijaté do Diagnostického ústavu a Střediska výchovné péče	Školní rok 2015/16	Školní rok 2014/15
Děti přijaté k diagnostickému pobytu	127	153
Děti přijaté na zachytné pracoviště	34	23
Celkem	161	176
Z toho:		
- Na základě Rozsudku o nařízení ústavní výchovy	43	29
- Na základě Usnesení o předběžném opatření	68	85
- Na základě Rozsudku o nařízení ochranné výchovy	0	0
- Na základě Žádosti zákonných zástupců	50	62

Tabulka č. 3

Děti rozmístěné z Diagnostického ústavu a Střediska výchovné péče	Školní rok 2015/16	Školní rok 2014/15
Na základě komplexního vyšetření	121	175
Na základě expertního posouzení (žádosti jiných zařízení)	50	42
Celkem	171	217
Do výchovných ústavů	18	32
Do dětských domovů se školou	0	2
Do dětských domovů	2	7
Do rodiny – ambulantní péče	85	112
Jinam	16	22
Celkem	171	175
K 1. 9.2016 v ambulantní péči (děti v rodině)	32	

U dětí umístěných do našeho zařízení na základě Usnesení o předběžném opatření je hlavním cílem vedle poskytování intervence také vytváření komplexní diagnostické zprávy a doporučení pro orgány sociálně-právní ochrany dětí a soudy.

Z dětí přijatých z rodin se jich vrátilo již po absolvování diagnostickoterapeutického pobytového programu zpět do rodin cestou ambulantní péče více než 75%.

Hodnocení výchovně vzdělávací činnosti

Základní diagnostický pobyt - oddělení A

Mgr. Jitka Holakovská

Jedná se o příjmové oddělení, kde se klientky adaptují na pobyt a podmínky programu v DÚ. Vyrovnat se s okolnostmi změn a bilancováním konfliktů minulosti není pro mnohé z nich snadné, proto je nutné jim věnovat zvláštní péči a pozornost.

V tomto období, které lze charakterizovat jako adaptační, je soustředěna pozornost na vytvoření prostředí, které klientky mohou vnímat jako bezpečné a přátelské. Během výchovně terapeutických aktivit se zaměřujeme především na období života klientky před příchodem do DÚ. Přijetí smyslu pobytu v zařízení, alespoň částečné vyrovnání se s minulostí a navázání bezpečného vztahu k dospělým je pro další pobyt zásadní. Velký důraz klademe i na vzájemné vztahy mezi klientkami skupiny, na schopnost respektovat druhé i přes jejich odlišnosti, což přispívá k bezpečné a přátelské atmosféře oddělení.

Po příchodu na oddělení spoluvytváříme s klientkou individuální plán (PROD), který provází klientku po celou dobu pobytu. Denní program je rozčleněn na jednotlivé bloky, přičemž dopolední jsou zaměřené na výuku, odpolední spíše na aktivity sebepoznávací a výchovně terapeutické. Ve výuce postupujeme podle individuálních plánů tak, aby každá z klientek mohla pracovat na úrovni pro ni přiměřené. V odpoledních blocích se věnujeme rozvoji fyzické zdatnosti, s pomocí hudebních nebo výtvarných činností ovlivňujeme prožívání, vedeme k poznávání sebe sama. Z tohoto důvodu jsou v programu zařazeny i různé psychosociální hry. Náročnost úkolů na tomto oddělení vyžaduje intenzivní podporu ostatních pracovníků, zejména oddělení pro diagnostiku a terapii.

Kontakt s rodinou je zabezpečen především formou telefonátů a návštěv v zařízení. Pozornost je věnována udržení, obnově či navození vztahů s rodiči a širší rodinou.

Oddělení rovněž zajišťuje úkoly záchytového pracoviště, což vyžaduje zvýšené odborné personální zázemí.

Personální obsazení:

Mgr. Jitka Holakovská	vychovatel	VŠ - pedagogika
Mgr. Gabriela Dejmková	vychovatel	VŠ – speciální pedagogika
Bc. Anna Stránská	asistent pedagoga	VŠ - vzdělávání dospělých
Mgr. Jakub Ducháč	asistent pedagoga	VŠ - teologie
Bc. Gabriela Součková	asistent pedagoga	VŠ - adiktologie
Bc. Anna Miháliková	asistent pedagoga	VŠ – sociální pedagogika
Hana Šedivková	asistent pedagoga	SŠ
Bc. Markéta Kovářová	asistent pedagoga	VŠ – speciální pedagogika
Bc. Žaneta Aghová	asistent pedagoga	VŠ – sociální práce

Základní diagnostický pobyt - oddělení B

Mgr. Kristina Štětínová

Na oddělení B došlo ve školním roce 2015/2016 k reorganizaci a k vyprofilování jednotlivých skupin B1, B2 a B3. Jednotlivé skupiny mají obdobný charakter komunitní skupiny a každá skupina má svého vedoucího – klíčového pracovníka.

Klientky přecházejí z oddělení A do terapeutické skupiny, která nejvíce odpovídá jejich individuálním potřebám. Terapeutická skupina B1 je pro klientky, které splnily úkoly na oddělení A a pokračují na plnění úkolů PROD z oblasti sebepojetí, osobní vztahy, profesní příprava,. Terapeutická skupina B2 je určena klientkám vyžadující specifický přístup a obzvlášť chráněné prostředí. Terapeutická skupina B3 je pro klientky zařazené do externího vzdělávacího programu. Klientky byly vedeny k plnění svých školních povinností, vedeny k samostatnosti a plnění dohodnutých pravidel. Vedle skupinových metod, práce s dynamikou skupiny, se stále více přesouvá odborná práce do individualizovaných forem práce.

Hlavním cílem oddělení je především pomoc a podpora v náročné životní situaci, upevnění pocitu bezpečí, prohloubení důvěry, přiblížení se rodinnému prostředí, vedení ke zdravému životnímu stylu a k samostatnosti a odpovědnosti. Základní cestou k plnění těchto úkolů je zaměření na sebepoznání, sebepojetí u klientek, na otázky vlastní identity, reflexi specifických vlastností, schopností, dovedností, návyků, zaměření na nácvik standardních i individuálních a specifických sociálních situací, tedy předcházení konfliktům vznikajícím v konfrontaci s vlastním prožíváním, očekáváním rodičů, školy, většinové společnosti.

Každodenní dopolední skupinová výchovně vzdělávací činnost byla ve školním roce 2015/2016 na skupině B1 a B2 realizována pod vedením PhDr. Marcely Poláškové a Mgr. Davida Edra. V odpoledních hodinách převažovaly výchovně terapeutické činnosti. Ve školním roce jsme též realizovali sportovní aktivity, jako např. plavání.

Navštívili jsme s klientkami řadu divadelních představení, řadu pražských kulturních památek, výstav a kulturních akcí. Dále jsme s klientkami absolvovali turistické výlety do přírody a tematické výjezdy jako např. návštěvu Terezína, Karlštejna, Botanicus v Ostré a mnoho dalších.

V příštím školním roce plánujeme prohloubení počítačové výuky, včetně bezpečného užívání internetu, projektového učení, zážitkového pedagogického přístupu a znovu obnově sociálně právního vědomí u klientek a výuku anglického jazyka. Dále byl zařazen speciální projekt zaměřený na kreativitu realizovaný v ateliérech DÚ.

V hodnoceném školním roce byl též kladen důraz na individuální práci s klientkami s přihlédnutím na jejich osobnostní vývoj a individuální potřeby.

Dále naše práce spočívala v pomoci s urovnáním často narušených vztahů s rodinou. Návštěvy zákonných zástupců a širší rodiny probíhaly zpravidla v neděli odpoledne nebo na základě domluvy individuálně dle potřeb a možností rodiny. Klientky během pobytu na našem oddělení měly možnost trávit víkendy doma s rodinou.

Během pobytu na našem oddělení klientky absolvovaly zátěžové pobyty ve Skryjích, což bylo velkým přínosem pro diagnostiku i terapii klientek. Tento zátěžový pobyt plánujeme realizovat i v nadcházejícím školním roce, a to jednou měsíčně dle vývoje dynamiky v terapeutických skupinách.

Ve školním roce 2015/2016 pracoval na oddělení B stabilní a profesionální team odborníků pod vedením Mgr. Kristiny Štětinové. Práce byla vedena v laskavém, přátelském a trpělivém přístupu k našim klientkám, avšak s jasnými a pevnými pravidly.

Personální obsazení:

Mgr. Kristina Štětinová	vychovatel	VŠ – speciální pedagogika
Bc. Pavla Stránská	vychovatel	VŠ – speciální pedagogika
Mgr. Lucie Tajčovská	vychovatel	VŠ – speciální pedagogika
Bc. Gabriela Grossmannová	vychovatel	VŠ – speciální pedagogika
Bc. Hana Škrovová	asistent pedagoga	VŠ – speciální pedagogika
Mgr. Miroslava Hájková	vychovatel	VŠ – speciální pedagoga
Bc. Natália Horejšová	asistent pedagoga	VŠ – speciální pedagogika
Bc. Alžběta Davídková	asistent pedagoga (N)	VŠ - sociální práce
Bc. Alena Jendřeková, DiS.	asistent pedagoga (N)	VOŠ – sociální práce, VŠ – vzdělávání dospělých
Bc. Dominika Duchková	asistent pedagoga (N)	VŠ – sociální práce

Úsek vzdělávání a profesní přípravy

PaedDr. Marcela Polášková

Úkolem úseku vzdělávání a profesní přípravy bylo ve školním roce 2015/16 vzdělávání klientek na základním i prodlouženém pobytu v rámci školského zákona. Klientky přicházející do našeho zařízení se nacházely na různé úrovni vzdělání. Mnohdy neměly ukončenou povinnou školní docházku, splněný počet let povinné školní docházky, bylo s nimi opakovaně ukončováno studium na různých typech škol s různým zaměřením. Mnohé klientky měnily v minulosti školy, byly ve školách neúspěšné, opakovaně přerušovaly studium nebo jim byla uložena podmíněčná vyloučení.

Vzdělávání v rámci diagnostického pobytu probíhalo diferencovaně:

- Formou docházky do veřejných škol u klientek, kde byl zachován původní ŠVP, případně byl revitalizován či nastaven zcela nový. Ve školním roce 2015/16 došlo v této skupině k silnému nárůstu, který činí 35%.
- Plněním individuálního vzdělávacího programu (IVP) v rámci diagnostického pobytu, který byl navržen pro konkrétní klientku s respektem k specifickým vzdělávacím potřebám a obsahu kurikula vztahujícímu se k budoucímu obsahu studia.
- Plněním individuálního studijního programu (ISP), jež se zaměřovalo na klientky dlouhodobě školním vzdělávacím programem demotivované s potřebou doklasifikace, reparačních či jiných zkoušek. V rámci týdenního plánu tyto klientky pracovaly 6-8 hodin, a to individuálně s učitelem. Ve školním roce 2015/16 bylo do tohoto programu zařazeno 6 klientek. Jejich statisticky vyjádřená následná školní úspěšnost je 45%.

Vzdělávání klientek bylo v rámci diagnostických tříd realizováno pod vedením speciálních pedagogů – učitelů. Cílem individualizované pedagogické diagnostiky bylo získat kvalitní informace o úrovni vědomostí a dovedností klientek, a to podle jejich specifických potřeb. Získané informace se staly východiskem pro tvorbu IVP. Následné plnění jeho úkolů probíhalo ve spolupráci učitele, vychovatele, etopeda a psychologa a rovněž tak korespondovalo s obsahem individuálního plánu rozvoje osobnosti dítěte (PROD). Klientky ve školním programu byly vedeny ve školní matrice.

Personální obsazení:

PaedDr. Marcela Polášková

PhDr. Radim Kahánek

Mgr. David Edr

Oddělení D – dlouhodobého pobytu - studijní

Danuše Procházková

Oddělení D je detašované pracoviště diagnostického ústavu, jedná se o studijní oddělení s nepřetržitým provozem, pro dívky 15- 18 let, v případě pokračování studia se hranice posouvá do ukončení profesní přípravy. Organizačně se formy práce blíží stacionáři, když alespoň každý druhý víkend by měl být naplněn u jednotlivých klientek pobyt ve vlastní rodině, případně organizaci podporovaného chráněného bydlení ve vedení k samostatnosti.

Hlavním cílem je úspěšně navázat na výsledky dosažené v průběhu základního diagnosticko terapeutického programu, posilování resilience s důrazem na zdravý životní způsob, další facilitace obnovy vztahů s vlastní rodinou a v neposlední řadě absolvovat úspěšně studium na dané veřejné škole. Hlavní důraz je kladen v každodenní práci na přípravu do školy. Klientky zatím zpravidla nemají vypěstovanou potřebu se do školy pravidelně připravovat. Využitím skupinových a individuálních forem práce odborných pracovníků a vzájemnou pomocí si nenásilnou formou tyto dovednosti osvojují. Další část krátkého odpoledního programu je věnována ve skupinové či individuální formě duševní hygieně, řešení problémů v rodině, do které se dívka vrací o víkendech, problémům spojeným se školou, vztahům s vrstevníky a vztahům ve skupině. Všechny aktivity směřují k posílení resilience a navození prosociálních stereotypů, prožitku úspěchu a stabilizace pozitivních vztahů k rodině.

O víkendu pracuje na oddělení vždy jedna skupina, klientky druhé odjíždí na víkend k rodinám.

Pokud dívky zůstávají na oddělení, samy se podílejí na celkovém chodu „domácnosti“. Za diskrétní podpory vychovatelky si nakupují a připravují jídlo, zajišťují běžné domácí práce, jako např. praní osobního prádla, úklid domu, údržba zahrady.

Během školního roku 2015/16 bylo na odd. D 21 studentek z různých učebních oborů:

- Kadeřnice	3
- Ošetřovatelka	1
- SŠ s maturitou	2
- Pečovatelka	7
- Zahradnice	2
- Kuchař – číšník	2
- Kosmetička	1
- Prodavačka	2
- Cukrářka	1

Podmínky pro pobyt v oddělení D

- dodržování režimu dne a týdne
- dodržování odchodu a příchodu ze školy
- udržování pořádku ve svěřených prostorách
- dodržování osobní hygieny
- udržování pořádku v osobních věcech
- přiměřené a důstojné chování na veřejnosti
- respektování pokynů autority
- opouštění ubytovacích prostor pouze s přímým souhlasem odpovědného pracovníka
- zákaz vstupu návštěv- cizích osob bez souhlasu odpovědného pracovníka
- individuální návštěvy, zejména rodinných příslušníků, partnerů, spolužáků na oddělení se souhlasem odpovědného pracovníka
- dodržování přiměřeného kontaktu s rodinou

Kontakty se školou

Každý odborný vychovatel je garantem 2-3 dívek spolupracuje s třídními učiteli, pravidelně se zúčastňuje konzultací ve škole a kontroluje i případný praktický výcvik jednotlivých dívek.

Oddělení D disponuje také cvičnými byty, do kterých jsou z oddělení ubytovávány dívky, které pokračují ve studiu a v dosavadním pobytu bezkonfliktně zvládají všechny úkoly spojené s plnou odpovědností za samostatné bydlení. Jedním z nejdůležitějších cílů je připravit klientky k plnohodnotné sociální adjustaci. To obnáší samostatnou přípravu do školy, hospodaření s financemi, péče o osobní věci, péče o svěřený majetek, samostatné stravování, vaření, nákupy.

Personální obsazení

Danuše Procházková	vychovatel	SPgŠ
Mgr. Martina Bičíková	vychovatel	VŠ – speciální pedagogika
Bc. Ludmila Krausová	vychovatel	VŠ – speciální pedagogika
Bc. Zuzana Dvořáková	vychovatel	VŠ – speciální pedagogika
PaedDr. Ludmila Burdová	vychovatel	VŠ – speciální pedagogika
Helena Šumberová	asistent pedagoga (N)	SŠ
Mgr.M.Kopecká	vychovatel	VŠ – speciální pedagogika
Mgr. Eliška Zdobinská	asistent pedagoga (N)	VŠ – speciální pedagogika

Oddělení M – dlouhodobého pobytu – matky s dětmi

Mgr. Petra Koňářiková

Hlavními důvody umístění jsou narušené vztahy k sobě, dítěti, specifické zdravotní či osobnostní důvody nezletilé, výchovné problémy a v mnoha případech nevyrovnání se původní rodiny s těhotenstvím nezletilé dívky.

Hlavním úkolem oddělení je dovést klientku ke zvládnutí role matky a to z několika pohledů:

- zajištění základních potřeb dítěte, tzn. naučit klientku základní péči o dítě od krmení, koupání, přes přípravu jídla a krmení po zvládnutí náročnějších situací při nemoci dítěte, základy první pomoci dítěti, zajištění podmínek správného psychomotorického vývoje dítěte, hraní a mazlení s dítětem apod.
- druhou oblastí je zvládnutí určitých sociálních dovedností, finanční gramotnost (rodinný rozpočet, nákupy, návštěvy lékařů s dětmi, jízda MHD s kočárkem apod.)
- základy péče o domácnost – vaření dětem i dospělým (klientky na oddělení samy vaří večeři, připravují i celodenní stravu pravidelně každou neděli), uklízení, péče o oblečení základy šití atd.

Plnění těchto úkolů směřuje k nejdůležitějšímu cíli – samostatnosti klientky jako matky v péči o sebe, dítě a tím rodinu. Jako nový úkol se ukazuje nezbytnost zaměření na posilování určité sebedůvěry u klientky, jistoty v péči o dítě. Zkušenosti ukazují, že při návratu do původního prostředí podléhají příliš snadno často neblahým vlivům nejbližšího okolí – rodina, partner a vzhledem k „hendikepu nezletilosti“ v péči o dítě přebírá někdo jiný roli rozhodování v péči o dítě. Klientka tak přichází o kompetenci, kterou v programu oddělení získala a hledá si náhradní, většinou nevhodný program.

Ve školním roce 2015/2016 se programu oddělení pro matky s dětmi účastnilo celkem 9 klientek. Nově byly přijaty 4 klientky, kterým se v průběhu pobytu na oddělení narodily 4 děti. Ze čtyř dětí byl jeden chlapec a tři holčičky.

Personální obsazení

Mgr. Jana Cvetlerová	vychovatel	VŠ – speciální pedagogika
MUDr. Martina Iglicová	vychovatel	VŠ – lékařská fakulta
Barbara Hochheim	vychovatel	SPgŠ
Lucie Tlustáková, Dis.	vychovatel	VOŠ – sociální práce
Mgr. Petra Koňářiková	vychovatel	VŠ – speciální pedagogika
Mgr. Pavlína Dvořáková	vychovatel	VŠ – speciální pedagogika
Bc. Nicola Novotná	asistent pedagoga (N)	VŠ – speciální pedagogika
Eva Třísková	asistent pedagoga (N)	SŠ

Zpráva o činnosti

oddělení R – preventivního terapeutického pobytu

PaedDr. Ivo Kalvínský

I. Charakteristika pracoviště

Internátní oddělení je samostatné preventivně výchovné pracoviště, které je organizačně a technicko - hospodářsky řízeno DÚ a SVP, Na Dlouhé mezi 19, Praha 4 Hodkovičky.

Adresa: Rakovského 3138, Praha 12, 142 00, tel.: 241 770 041, 244 403 198, 777 205 545.

E-mail: svp.modrany@seznam.cz,

Oddělení R poskytuje preventivně výchovný **pobytový program klientům od dvanácti do osmnácti let**, který je určen dětem s poruchami chování a s problémy ve vztahu a komunikaci s rodiči nebo v širším sociálním prostředí. Pobyt je realizován na základě smlouvy mezi organizací, klientem a jeho zákonným zástupcem. Nejčastěji probíhá v uzavřené skupině a je zpravidla koncipován na **dobu osmi týdnů**. Během pobytu dítě nepřerušuje docházku do školy ani důležité pozitivní kontakty se svým sociálním okolím. Integrální součástí programu internátního oddělení, kromě individuální a skupinové práce s dítětem, je podpora a posílení pozitivních rodinných vazeb a rodiny jako celku. Z tohoto důvodu je důležitou podmínkou pobytu zájem a udržení spolupráce členů rodiny dítěte.

V průběhu pobytu je dále zajištěn pravidelný kontakt se školou, případně s kurátorem či dalšími odbornými pracovišti, která jsou do řešení situace dítěte a jeho rodiny zainteresována.

Před ukončením pobytu klient spolu se svým garantem zpracovává plán dalších aktivit a úkolů na dobu nejméně dvou měsíců. Po tuto dobu je podle potřeby v kontaktu se svým garantem.

Po ukončení pobytu je možná **návazná ambulantní spolupráce** dítěte a jeho rodiny s pracovníky oddělení, případně zařazení klienta do terapeutické skupiny následné péče.

Smyslem práce internátního oddělení je tedy preventivně výchovná činnost s terapeutickými prvky s cílem úpravy nežádoucích projevů dětí a mladistvých a to zejména v jejich rodinném kontextu a v kontextu jejich širšího sociálního okolí včetně školy.

Pobyt je veden komunitním způsobem. Ve dvou **koedukovaných skupinách** může být **maximálně 10 dětí**. Program pobytu je zaměřen na rozvoj osobnosti dítěte, jeho sociálních dovedností a pomáhá dětem se učit orientovat ve svých sociálních vztazích a složitých životních situacích.

Práce v internátním oddělení probíhá z hlediska sociálních modelů ve čtyřech základních rovinách:

- a) rovina **komunitně terapeutického** působení – jako model širšího společenského prostředí
- b) rovina **skupinová a vrstevnická** – jako model blízký širšímu rodinnému prostředí
- c) rovina **individuální** – možnost navázání reálného bližšího vztahu dítěte k dospělé osobě z řad odborných pracovníků oddělení
- d) rovina a **kontext primární rodiny** – práce se zainteresovanými členy rodiny a dítětem – klientem jako s rodinným celkem.

Úkolem každého **dítěte** před uzavřením dohody a jeho nástupem na pobyt je zformulovat si za pomoci jak rodičů, tak odborných pracovníků oddělení svůj vlastní **cíl, smysl či přání, k čemu by mu pobyt měl být prospěšný**. Jedná se o co nejkonkrétnější formulaci, která často vychází z nesnází či narušených vztahů, které dítě prožívá v současnosti. **Úkolem rodičů** před nástupem dítěte je promyslet si jakou změnu by reálně očekávali po ukončení pobytu a čím mohou (chtějí) podpořit její uskutečnění.

II. Základní statistické údaje

Klienti v pobytovém programu 2015/2016:

Rok narození	Chlapci-počet	Dívky-počet	celkem	
			počet	%
1998	3	0	3	9,7
1999	2	6	8	25,8
2000	0	11	11	35,5
2001	2	2	4	12,9
2002	4	0	4	12,9
2003	1	0	1	3,2
celkem	12	19	31	100

Práce s rodiči a rodinami

činnost	počet
přímé konzultace na půdě oddělení (nejméně 45 minut)	345
společná skupinová práce s rodiči a klienty (90 minut)	15
telefonické intervence a konzultace s rodiči	722

Spolupráce s institucemi (především učitelé, OSPOD, NNO, případně soudy)

činnost	Počet
přímé konzultace na půdě oddělení	38
telefonické konzultace	249

Personál:

funkce	Počet úvazků
vedoucí oddělení, etoped	1
odborný vychovatel	2
asistent pedagoga	3
sociální pracovníce	0,2
pracovnice úklidu	0,2
celkem	6,4

Supervize:

Pracovníci oddělení dlouhodobě pracují pod pravidelnou supervizí, která se uskutečňuje v průměru 8 x ročně.

Zpráva o činnosti oddělení CESTA Řevnice

MUDr. Michaela Chrdlová

1. Informace o programu

Název realizovaného programu: CESTA Řevnice – krátkodobá terapeutická komunita pro nezletilé problematické uživatele drog věkové kategorie 15-18 let.

Adresa: Řevnice, Sádecká 169, PSČ: 252 30,

tel/fax: + 420 257 721 231, +420 257 722 523, mobil: + 420 777 738 795,

e-mail: info@cestarevnice.cz, sm-cesta@cbox.cz; __cestarevnice@gmail.com

Vedoucí programu: MUDr. Michaela Chrdlová

Datum vzniku programu: 6. května 1997

Cílová skupina: problémoví uživatelé drog uvedené věkové kategorie

Základní poskytované služby: pobytová terapie trvající 59 dnů, prodloužený pobyt – specifický typ chráněného bydlení, dále ambulantní práce s klienty, kteří absolvovali pobyt a práce s rodinami uživatelů .

STRUKTURA POSKYTOVANÉ PÉČE

Základní struktura poskytované péče vychází z dlouholetých zkušeností terapeutického týmu v kombinaci se sledováním nových trendů na drogové scéně. Program je nastavený tak, aby co nejlépe vyhovoval potřebám klientů a jejich rodinám, během čtrnáctiletého fungování probíhá bez výraznějších změn. Od začátku provozu v květnu 1997 k dnešnímu dni prošlo oddělením 845 klientů. Oddělení je v současné době ojedinělým zařízením v ČR, které poskytuje komplexní terapeutickou péči dospívajícím problémovým uživatelům drog ve věku 15 – 18 let, včetně práce s rodinami klientů a kooperace s kurátory.

Terapeutický program je rozčleněn do tří na sebe navazujících částí, jedná se o

- základní program
- prodloužený program
- ambulantní doléčovací program

V současné době zahrnujeme do této struktury i přípravný program pro potenciální klientky, které přicházejí z DÚ v Hodkovičkách.

ZÁKLADNÍ PROGRAM

Doba pobytu je 8 týdnů, program probíhá v uzavřené skupině. Nástup navazuje na týdenní pobyt na detoxifikačním oddělení pro děti a mládež, se kterým spolupracujeme a který je podmínkou pro přijetí klienta do programu. V individuálních případech lze nahradit pobytem na jiném specializovaném zdravotnickém zařízení. Před nástupem klienta do pobytu je proveden sběr anamnestických dat kvalifikovaným pracovníkem, komplexní vyšetření zdravotního stavu a psychosociální zhodnocení stavu klienta. Během programu je zpracován individuální plán, založena průběžná dokumentace pro přehledné zdokumentování průběhu programu a nastavení potřebných doporučení pro další práci s klientem. Základními prvky programu jsou: skupinová a individuální psychoterapie, rodinné poradenství, podpůrná a edukativní terapie, motivační trénink i terapie pracovní. Do pobytu jsou zakomponovány výjezdové aktivity spojené se zátěžovými prvky. Důležitou součástí programu je udržování a zpětné navazování kontaktu se školou nebo jiným vzdělávacím zařízením formou profesního poradenství. Také cílené zapojení rodiny, práce s rodiči a kurátory klientů je další částí komplexního přístupu ke klientovi. Vždy vycházíme z toho, že klient má určité zázemí, které může výrazně ovlivnit jak průběh léčby, tak i období po ukončení základního programu. Program je supervidován (MUDr.Pavel Bém) a podle požadovaných kritérií hodnocen z hlediska efektivity.

PRODLOUŽENÝ PROGRAM

V individuálních případech je možné program prodloužit formou blízkící se koncepci chráněného bydlení resp. „domu na půli cesty“. V tomto případě je nutné respektovat, že prodloužení programu je v přímé souvislosti s přípravou klienta na jeho budoucí povolání, má zajištěnu školní docházku v místě pracoviště nebo jeho blízkém okolí. Doba pobytu je plánována na dalších 8 týdnů a za okolností hodných zřetele může být zkrácena nebo prodloužena. Nyní z důvodů omezené kapacity realizujeme tento program pouze pro klientky Hodkoviček v přímé součinnosti s jejich návratem na oddělení po úspěšném ukončení základního programu

AMBULANTNÍ DOLÉČOVACÍ PROGRAM

Je poskytován všem klientům, kteří prošli základním pobytem a projeví o něj zájem. Je realizován formou individuální, skupinovou, stacionární, eventuálně pravidelným telefonickým kontaktem. Každý kontakt je dokumentován. V současné době je ambulantní program nastavený především pro klientky z Hodkoviček .

PŘÍPRAVNÝ PROGRAM

Je určený dívkám, které s nacházejí v kmenovém zařízení v Hodkovičkách. Pokud je u nich drogová problematika rozvinutá do té míry, že vyžaduje cílený přístup a zjištění motivace, která je důležitou součástí léčby, absolvují před nástupem přípravu v trvání cca 15ti hodin, která je realizovaná v několika blocích a během které seznámí se s některými terapeutickými přístupy a na závěr se vyhodnotí jejich indikovanost k léčbě. V případě dobrovolných pobytů je přípravná fáze součástí přijímacího pohovoru s klientem a jeho rodinou před přijetím do základního programu. Také zde zjišťujeme motivaci a připravenost klienta k nástupu do programu.

Tabulka č. 1 Popis činnosti

<i>Popis činnosti</i>	<i>Podíl v %</i>
Skupinová terapie	8,4
Psychologické vyšetření	5,3
Arteterapie	9,5
Práce s rodinou (rodinná setkání, poradenství, rodičovské skupiny)	8,4
Fyzická rehabilitace zaměřená na upevnění fyzické kondice	15
Zážitková pedagogika	12
Podpůrná psychoterapie (edukativní terapie, motivační trénink, prevence relapsu)	11,3
Sociální práce	5,5
Jiné (strukturovaný denní program, pracovní terapie, relaxace, individuální práce)	24,6

2. Obsah a průběh programu

Vývoj aktivit programu, jejich obsah a případné změny v průběhu roku:

V průběhu školního roku 2015 – 2016 probíhal program s výrazným omezením, které vzniklo již během první uzavřené skupiny v základním programu. Omezení bylo zapříčiněno havarijním stavem krovů a podlah v obytné části hlavní budovy. Během přípravy na plánovanou rekonstrukci se bohužel ukázalo, že obytné prostory jsou pro užívání nevhodné a je potřeba okamžitě je uzavřít a klienty přesunout do náhradního ubytování. To nás postavilo před zásadní problém, který měl několik řešení. Nabízelo se buď zcela uzavřít objekt a provoz dočasně ukončit, přesunout provoz do Hodkoviček, nebo omezit následný doléčovací program a ambulanci a přesunout klienty základního programu do náhradních prostor na domečku, tj. objektu vedle hlavní budovy, který slouží běžně jako doléčovací zařízení. Toto řešení se

ukázalo jako dobrá volba, protože zachovalo klientům možnost absolvovat základní terapeutický program v téměř nezměněné podobě a zároveň nepřerušilo práci členům týmu, který byl cíleně sestaven tak, aby byl schopný poskytnout co nejkvalitnější péči klientům a jeho rozdělení by narušilo v budoucnu stabilitu již prověřeného programu. Kapacita skupiny byla omezena na 10 lůžek, doba pobytu byla zachována na nastavených 59 dní a skupina byla uzavřená. V průběhu školního roku se v programu vystříдалo pět skupin. Klienti byli umísťováni na základě písemné dohody s rodiči nebo jejich zákonnými zástupci v případech dobrovolných pobytů a nebo na základě doporučení diagnostického ústavu v případech soudem nařízených. Během pobytu bylo provedeno komplexní zhodnocení příčin poruchy chování s návrhem dalšího postupu a doporučením případné další vhodné terapie.

Případné změny cílové populace:

Domníváme se, že trend z minulého roku pokračuje. Věková hranice se udržuje na loňské úrovni (průměrný věk 16 let a 4měsíce) a naopak ubývá klientů, u kterých je možné diagnostikovat závislost ve smyslu Dg F 1 x 2. Pro většinu klientů je možné užít Dg. F 1 x 1, škodlivé užívání. Počet klientů, u kterých je soudem nařízena ústavní výchova, předběžné opatření se oproti loňskému roku lehce snížil. Ve školním roce 2015 - 2016, za období 1. 9.14 – 31. 8.15 bylo z celkového počtu 37 přijatých klientů 17 ústavních a 20 dobrovolných. Vnímáme zde jako podstatné dobrou spolupráci se specializovanými zdravotnickými zařízeními, které jsou často místem prvního zachytu potenciálního klienta a také informovanost rodičů o možnosti poskytnutí péče pro jejich děti. Spektrum užívaných drog se nemění. Převládá užívání pervitinu (jako preferované drogy), ale zvyšuje se problémové užívání kanabinoidů, které v některých případech naplňuje kritéria závislosti. Dokonce stoupá preference kanabinoidů jako preferované drogy. Také se setkáváme s tím, že preference jsou zachyceny na straně jak pervitinu, tak i současně THC. Stav ukazuje příložená tabulka.

Tabulka č. 2 Drogy užívané pobytovými klienty v roce 2015-16

<i>droga</i>	<i>chlapci</i>	<i>dívky</i>	<i>celkem</i>
pervitin	6	26	32
THC	7	8	15
heroin		1	1
alkohol	1		1
těkavé látky - toluen			
extáze			
celkem	14	35	49

Tým – vzdělávání, supervize, zahraniční stáže:

Tým je stabilizovaný, jeho složení uvádí tabulka č. 4. Supervizorem programu je MUDr. Pavel Bém.

Ke konci kalendářního roku 2015 došlo k personálním změnám, které však neměly vliv na profesní složení týmu a tím na jeho stabilitu. Vzhledem k omezenému provozu došlo ke snížení úvazků u některých zaměstnanců. Dále odešli do starobního důchodu někteří ze zakládajících členů programu. Jednalo se o psycholožku a vedoucího oddělení. Kompetence byly předány nově nastupující vedoucí, která převzala činnost od ledna 2016. Také nastoupil od prosince 2015 nový údržbář, který nahradil stávajícího. Stabilita týmu tím byla zcela zachována.

Zaměstnanci se účastnili odborných setkání a adiktologické konference, také se individuálně vzdělávali. Na oddělení bylo možné absolvovat studijní stáž pro vytipované studenty ve vhodných oborech.

3. Hodnocení a výsledky

Způsob hodnocení úspěšnosti programu:

Hodnocení úspěšnosti klientů provádíme formou osobních i telefonických kontaktů průběžně. V případě existujících problémů pomáháme klientům i jejich rodinám terapeutickou intervencí, případně pomáháme zprostředkovat opakovaný pobyt na spádovém detoxikačním oddělení, nebo jinou návaznou formu léčby.

Ve školním roce 2015-2016 nastoupilo do základního pobytu 37 klientů, z toho 10 chlapců a 27 dívek. Program úspěšně dokončilo 30 klientů, z toho 5 chlapců a 25 dívek, předčasně pobyt ukončilo 7 klientů, z toho 5 chlapců a 2 dívky. Mezi neúspěšnými převažovali chlapci a také klienti z dobrovolného pobytu. Předpokládáme, že je to tím, že chlapci jsou zároveň klienty, kteří přicházejí pouze v rámci dobrovolného pobytu, zatímco dívky přijímáme i v rámci ústavní výchovy díky součinnosti s DÚ v Hodkovičkách, jejichž jsme také součástí.

Kritické zhodnocení rozvoje zařízení, dosažení cílů:

Domníváme se, že v hodnocení činnosti oddělení převažují pozitiva. Tím máme na mysli především konstantní zájem o pobyt, který se projevuje stabilní vytížeností oddělení. Činnost našeho pracoviště má charakter především preventivní, jedná se o zastavení na cestě směřující k závislosti. Pro některé klienty můžeme být prospěšní i v případě, že se ještě nerozvine naplno závislostní chování, jsme při dobré součinnosti s kurátory a rodinami schopni rizika včas eliminovat.

Jako negativní faktor musíme považovat změny, které nastaly v souvislosti s nabytím účinnosti občanského zákoníku od 1. 1.2014. Tím, že přemístit dítě z ústavu (jiného než DÚ a SVP Hodkovičky, jehož jsme součástí) na naše pracoviště je možné jen cestou soudem vydaného předběžného opatření, je prakticky znemožněno nabízet náš program poměrně rozsáhlé klientele, která by ho mohla využít.

Hodnocení spolupráce se zařízeními v síti péče o uživatele drog:

Tato spolupráce je vyhovující. Za nejpozitivnější považujeme bezproblémovou spolupráci s Dětským a dorostovým detoxifikačním centrem (DADDC) nemocnice milosrdných sester sv. Karla Boromejského v Praze, se kterým jsme v průběžném kontaktu. Ve větším rozsahu než v minulosti spolupracujeme s léčebnami návykových nemocí a psychiatrickými odděleními nemocnic. Bohnice, Motol, Kosmonosy, Plzeň, Brno a další. Vzhledem ke specifickému charakteru naší klientely se s nabytím účinnosti občanského zákoníku znesnadnilo zařazování dětí z jiných výchovných a diagnostických ústavů do našeho programu. Není to ale překážka nepřekonatelná. Komplikovanější je spolupráce s nízkoprahovými zařízeními, kde máme lepší zkušenosti s pracovišti mimopražskými a terapeutickými komunitami, zde se ale jedná o setrvalý stav.

Tabulka č. 3 - Program ve školním roce 2015-16 poskytoval služby v těchto oblastech:

	ANO	NE
Primární prevence (vč. včasné intervence u rizikových skupin)		X
Nízkoprahové (harm reduction) služby		X
Nízkoprahové (harm reduction) služby pro uživatele tanečních drog		X
Ambulantní léčba (pouze pro klienty, kteří prošli pobytem)	X	
Intenzivní ambulantní péče (denní stacionář, strukturovaný program)		X
Rezidenční léčba (terapeut. Komunity, pobytové programy)	X	
Následná péče (chráněné bydlení pro klienty, kteří prošli pobytem)	X	
Jiné (uveďte jaké) – rodinné poradenství	X	
Přípravný program pro klienty z DÚ a SVP Praha 4, Na dlouhé mezi 19	X	

Tabulka 4 - Personální a organizační zabezpečení programu

Kmenoví zaměstnanci Odbornost	Počet osob	Vzdělání	Zastávaná funkce	Úvazek	Obsah, náplň práce		
					Primární prevence (úvazek)	Služby Harm reduction (úvazek)	Léčba a resocial. (úvazek)
Lékař	1	VŠ	Terapeut, vedoucí oddělení	1,0			1,0
Psycholog	3	VŠ	Psycholog-terapeut	2,0			2,0
Odborný vychovatel-pedagog	12	VŠ, SŠ	Terapeut	10,5			10,5
Asistent vychovatele	2	SŠ, ÚSO	Noční vychovatel	1,5			1,5
Topič-údržbář	1	ÚSO	Topič-údržbář	0,5			0,5
Celkem:	19			15,5			15,5
Externí pracovníci Odbornost	Počet osob	Vzdělání	Zastávaná funkce	Počet hodin /rok	Obsah, náplň práce		
					Primární prevence počet hodin/rok	Služby Harm reduction počet hodin/rok	Léčba a resocial. počet hodin/rok)
Lékař	1	VŠ	Supervizor	48/rok			48/rok
Celkem:	1	VŠ		48/rok			48/rok

VÝKAZ programů léčby a interpretace statistických údajů

Ambulantní péče:

Ambulantní služby (s výjimkou ambulantních setkání před nástupem) poskytujeme jen klientům, kteří absolvovali v minulých obdobích pobyt na oddělení v celém rozsahu.

**Tabulka č. 5 Rezidenční léčba (terapeutické komunity, pobytové programy):
počet klientů:**

Kapacita programu	10
Délka programu/léčby v týdnech	8
Počet všech klientů, kteří se programu zúčastnili ve šk.roce 2015-16	37
- z toho mužů (chlapců)	10
- z toho žen (dívek)	27
- z toho injekčních uživatelů drog	6
- z toho se základní drogou pervitin	32
- z toho se základní drogou kanabinoidy	15
- z toho se základní drogou heroin	1
- z toho hlášeno do registru žádostí o léčbu hygienické služby	37
Počet klientů, kteří program úspěšně dokončili	30
Počet klientů, kteří program ukončili předčasně	7
Průměrný věk	16 let a 4 měsíce
Počet neuživatelů, kteří využili alespoň jednou služeb programu (rodiče a rodinní příslušníci)	95
Průměrná délka úspěšně dokončené léčby 1 klienta	59 dnů

VÝKAZ PROGRAMŮ NÁSLEDNÉ PÉČE (DOLÉČOVÁNÍ)

Tabulka 6 – Intenzivní následná péče (doléčování): počet klientů k 22.10.2015, kdy byl program pozastaven

Kapacita programu	6
Délka programu (v týdnech)	4 týdny s možností prodloužení v individuálních případech
Průměrná délka programu pro 1 klienta	30 dnů
Počet všech klientů, kteří se programu účastnili	6
- z toho injekčních uživatelů drog	1
- z toho chlapců	0
- z toho dívek	6
- z toho se základní drogou alkohol	0
- z toho se základní drogou THC	0
- z toho se základní drogou pervitin	6
- z toho hlášeno do registru žádostí o léčbu hygienické služby	0 (hlášení v rámci základního programu)
Počet klientů, kteří program úspěšně dokončili	4
Počet klientů, kteří program ukončili předčasně	2
Počet klientů, kteří byli z programu vyloučeni	0
Průměrný věk klienta	16 let 8 měsíců
Kapacita chráněného bydlení	6 lůžek

Zpráva o činnosti

ambulantního oddělení Střediska výchovné péče v Příbrami

Mgr. Ing. Jana Eliášová

Cíle a poslání

Ambulantní oddělení Střediska výchovné péče Příbram poskytuje preventivně výchovnou, soustavnou a komplexní péči dětem a mládeži, u níž je dominantní porucha chování. Odborní pracovníci střediska poskytují služby dětem, dospívajícím a jejich rodinám v případě hrozícího rizika poruchy chování nebo ohrožení jejich sociálního vývoje. Klienti se na nás obracejí s rodinnými, školními a osobními problémy, zejména s problémy v mezilidských vztazích. U části našich klientů se objevuje asociální chování nebo začínají experimentovat s návykovými látkami. Naše práce je založena na soustavné, systematické a komplexní péči o ohroženou skupinu dětí a mládeže a má charakter preventivní, diagnostický, poradenský, terapeutický a metodický.

Personální obsazení

Do začátku školního roku **2015/16** jsme vstoupili v počtu pěti odborných pracovníků ve výši 4,0 úvazků. Od ledna 2016 náš tým posílil o psycholožku Mgr. M. Štěchovou, která nastoupila na 0,3 úvazek. V březnu nastoupil do pracovního poměru na 0,2 úvazek speciální pedagog Mgr. I. Grimmich. V květnu ukončila pracovní poměr Mgr. P. Blatná.

Ve školním roce 2015/16 jsme pracovali v personálním obsazení:

Mgr. Jana Eliášová	- speciální pedagog	vedoucí oddělení	1,0
PaedDr. Jana Ptáčková	- speciální pedagog		0,6
Mgr. Irena Fišerová	- psycholog		0,8
Mgr. Iva Melicharová	- speciální pedagog		0,8
Mgr. Pavla Blatná	- sociální pracovník		0,8
Mgr. Milena Štěchová (od 1. 1. 2016)	- psycholog		0,3
Mgr. Igor Grimmich (od 1. 3. 2016)	- speciální pedagog		0,2
Martina Bruchanovová	- uklízečka		0,25

Charakteristika klientely

V období od 1. 9. 2015 do 31. 8. 2016 požádalo o služby střediska **326 klientů** a jejich rodin.

Věk	Počet klientů	Z celkového počtu dívky
MŠ	22	7
ZŠ – 1. stupeň	145	31
ZŠ – 2. stupeň	131	49
SŠ	21	9
VOŠ, VŠ	0	0
Školsky nezařazení	6	0

Iniciátor příchodu klientů do střediska

Iniciátor spolupráce se SVP	Počet klientů
Klient sám	9
Rodiny	198
Školské poradenské zařízení	6
OSPOD	38
Škola	66
Zdravotnické zařízení	1
Soudy	2

Hlavní důvod příchodu klienta do střediska

Důvod příchodu	Počet klientů
Rodinné problémy	80
z toho týrání sexuální zneužívání	0
Školní problémy	105
z toho mentální retardace	1
z toho SPUCH	19
Zneužívání návykových látek	0
Osobnostní problémy	139
Prekriminální a kriminální problémy	2

Formy poskytovaných služeb a odborné pomoci

Práce s klientem začíná konzultací s dítětem nebo mladistvým a jeho rodiči. První setkání někdy proběhlo pouze s rodiči, kteří nás do problému uvedli. Podle povahy potíží jsme nabídli další poradenské nebo metodické vedení, diagnostiku možných příčin obtíží, případně individuální, skupinovou terapii nebo práci s celým rodinným systémem. V případě potřeby nebo zahájení dlouhodobé spolupráce bylo provedeno psychologické a speciálně-pedagogické vyšetření.

Na našem pracovišti vnímáme problém klienta v celém kontextu jeho života, proto se snažíme zapojovat do spolupráce celou rodinu. Pozorování chování dítěte a všech zúčastněných osob a sledování jejich vzájemných interakcí během terapeutické práce s rodinou se jeví jako nejefektivnější forma pomoci. V každém prostředí, v každém kontextu je více verzí nebo náhledů na problém. Ve středisku se snažíme propojit všechny verze, objevit i nové úhly pohledů na potíže a hledat možnosti změn, které by vedly ke zlepšení. Málokdy stačilo jediné sezení, žádoucí změny přicházely až během dlouhodobější aktivní spolupráce rodiny.

V mnoha případech bylo třeba kontaktovat a spolupracovat s pedagogy škol, odbornými pracovníky OSPOD nebo lékaři.

Pro klienty s indikací pro skupinovou terapii byly otevřeny následující programy:

Dětská relaxační skupina určena nejmladším dětem s projevy neklidu a nesoustředěnosti či úzkosti, zaměřena na přípravu pro práci v dětských růstových skupinách. Byly využívány zklidňující relaxační a expresivní techniky

Skupina probíhala jednou týdně vždy ve čtvrtek od 14.00 do 15.00.

Realizováno ve dvou cyklech - říjen 2015 až červen 2016, každé úterý – Jana Eliášová a Iva Melicharová, kterou ve druhém cyklu z důvodu nemoci vystřídal Igor Grimmich, prvním cyklem skupinové terapie prošlo 7 dětí, druhým cyklem 8 dětí.

Dětská hrová skupina pro děti mladšího školního věku (3., 4.třída) s obtížemi v oblasti sociální přizpůsobivosti, se sníženým sebehodnocením, nejisté, úzkostné, hyperaktivní a neklidné. Skupinová práce byla zaměřená na podporu zdravého sebevědomí, rozvoj sociálních a komunikačních dovedností, trénink zvládání konfliktních situací a prevenci rizikového chování. Základem skupinové práce byly především techniky zaměřené na podporu spolupráce, důvěry, kamarádství, empatie a týmové soudržnosti. Ve skupině se často pracovalo i expresivními technikami (muzikoterapie, práce s tělem, výtvarné techniky a hraní rolí).

Probíhala ve dvou cyklech září 2015 až konec května 2016, každou středu - Jana Ptáčková a Pavla Blatná, prvním cyklem skupinové terapie prošlo 8 dětí, druhým cyklem 10 dětí.

Skupina AHA /arte-hrová/ pro děti středního školního věku (4.,5.,6.třída). Byla určena dětem s obtížemi ve školní přizpůsobivosti, hyperaktivní, neklidné. Dále pro děti s problémy v sociální oblasti, které nevycházejí s vrstevníky, ale touží po kamarádovi. Program byl zaměřen na zvyšování sociálních dovedností, posílení sebevědomí a zvládání emocí.

Děti měly prostor jednak pro klidnou a tvořivou práci, učily se uvolnit se a odpočívat. Jako prostředek osobního vyjádření byly využívány výtvarné techniky, hrová činnost, prvky muzikoterapie, práce s tělem, relaxační a imaginativní techniky podporující komunikaci. *Realizováno ve dvou cyklech - říjen 2015 až konec května 2016, každé úterý - Jana Eliášová a Irena Fišerová, prvním cyklem skupinové terapie prošlo 9 dětí, druhým cyklem 10 dětí.*

Adolescentní skupina složená z dětí staršího školního věku (7., 8., 9. třída), které mají obtíže v oblasti sociální přizpůsobivosti a komunikace. Tato skupina měla za úkol formou sociálně psychologického výcviku rozvíjet sebepoznání, komunikativní dovednosti a schopnost kooperace ve skupině vrstevníků. V rámci nabízených témat si klienti mohli uvědomovat své postoje, zažité vzorce chování a důsledky svých reakcí. Cílem bylo získat náhled na vlastní jednání a chování, zmapování spouštěčů rizikových situací a ujasnění vlastních motivačních struktur. Děti byly vedeny k vyjadřování vlastních emocí, umění je zvládat a učit se pochopit emoce svých vrstevníků. K tomu byla využívána přirozená vrstevnická dynamika a zvláště ke konci skupinových cyklů byli účastníci schopni vzájemně si dávat zpětnou vazbu a zkoušeli si korigovat své nevhodné reakce a chování.

Skupina byla realizována ve dvou cyklech shodných s rozdělením školního roku. *Realizátoři skupiny Pavla Blatná a Irena Fišerová, každé pondělí, říjen 2015 až konec května 2016, prvním cyklem skupinové terapie prošlo 10 dětí, druhým cyklem 6 dětí.*

Přínosem pro práci s klienty byla úvodní sezení, kdy garant předal dítě terapeutům skupiny a společně s rodiči byla stanovena zakázka dítěte do skupinové psychoterapie. Osvědčila se nám i závěrečné sezení po ukončení skupiny, kterého se účastnili také rodiče.

Práce s rodinami - Projekt Sdílení

Projekt byl již čtvrtým rokem zrealizován ve spolupráci s MěÚ a OSPOD Příbram. Je zaměřen na dlouhodobou péči o rodiny ohrožené sociálním vyloučením. Do projektu bylo zařazeno deset, většinou neúplných rodin s nezletilými dětmi s rizikovým chováním. Rodiny se dlouhodobě pohybují v začarovaném kruhu vztahových, výchovných i sociálních obtíží.

Aktivity nabízené v projektu byly zaměřeny na podporu rozvoje osobnosti rodičů, posilování jejich rodičovských kompetencí a hledání možných změn výchovného stylu. Práce s rodinami probíhá i během roku, průběžně probíhají individuální konzultace s rodiči a většina dětí je zařazena do dětských, růstových skupin.

Zařazení do projektu Sdílení umožnilo rodinám účast ve čtyřech víkendových pobytech (v září, listopadu, dubnu a červnu). Program a aktivity byly zaměřeny na společné sdílení čas v podzimním a předvánočním období, kdy jsme využili možnost navázat na staré tradice a rituály, které napomáhají rodinné soudržnosti a kultivaci vztahů. Zároveň byla plně využita příležitost k reflexi vztahů a výchovných stylů v jednotlivých rodinách, k získání korektivních zkušeností, k usměrnění výchovných zásahů a podpoře potenciálu rodin. Jarní termíny nabízely příležitost k venkovním zážitkovým a zátěžovým aktivitám – např. adrenalinové lezení na lanech či noční bojovka - brodění řeky.

Na víkendovém setkání rodiny zažily atmosféru spolupráce, důvěry, kamarádství, empatie a rodinné i mimorodinné soudržnosti.

Preventivní činnost

Práce s třídními kolektivy

Práce se třídou byla zaměřena na mapování sociálního klima tříd a sociometrické postavení jednotlivých žáků. V programu se pracovalo především zážitkovou formou na posílení pozitivního potenciálu třídního kolektivu směrem k ozdravení vzájemných vztahů. Programy probíhaly ve spolupráci s pedagogy, kteří v počátku určovali zakázku – zaměření programové naplně. Jednotlivých setkání se třídami se třídní učitelé účastnili v roli pozorovatelů a průběh i závěr práce s kolektivem s nimi byl konzultován. Na konci hodnotili, jestli byla naplněna zakázka, kterou zadávali.

Vzhledem ke kapacitě nabízení našich služeb jsme sociálně-rehabilitační program realizovali pouze ve třídách, v nichž měl obtíže v sociální oblasti náš klient. V ideálním případě tento klient docházel současně na skupinovou terapii a mohl tak prakticky trénovat způsoby chování a reagování, ve kterých ve třídě selhával.

V některých vyhrocených případech sociální patologie měla naše práce formu intervence a byly doporučeny další možnosti péče o selhávající dítě.

Sociálně-rehabilitační program pro klienta byl realizován v sedmi třídních kolektivech většinou po dobu pěti setkání. Všem programům předcházela diagnostika tříd. V sedmi dalších třídách byla realizována diagnostika třídního kolektivu a následné konzultace

s pedagogy. Vzhledem k projevům šikany proběhly na žádost vedení školy řízené rozhovory ve třech třídách.

Tradičně také spolupracujeme s víceletým gymnáziem Příbram, kdy k nám přicházejí žáci prvního ročníku a mají prostor mluvit o situaci ve svém třídním kolektivu a o změně, kterou pro ně představuje přechod na víceleté gymnázium. Program je vždy zaměřen na prevenci sociálně-patologických jevů.

Letní dětský tábor, příměstský tábor

Již osmým rokem se uskutečnil v rámci projektu „Provázení“ ve spolupráci s oddělením SPOD MěÚ Příbram sedmidenní letní sociálně rehabilitační pobyt ve stanovém táboře v Hájojně Na Dědku u Rožmitálu pod Třemšínem.

Do tábora bylo vybráno 20 dětí, našich dlouhodobých, aktivně spolupracujících klientů. Jednalo se o děti, které obtížně vytváří kamarádské vztahy a často se dostávají do konfliktů s vrstevníky i dospělými. O zařazení do letního tábora je mezi našimi klienty velký zájem, přednost dostávají ti ze sociálně slabších rodin. Program dětského letního tábora byl veden táborovou hrou „Agent MI 6“ zaměřenou především na komunikaci ve skupině, fyzickou kondici a týmovou spolupráci při časových hrách.

Nově se letos v našich prostorách uskutečnil pětidenní příměstský tábor opět díky OSPOD a města Příbram. Zúčastnilo se ho 20 dětí, většina z nich byla našimi klienty. Pro děti byl připraven bohatý program, včetně celodenního výletu s plavbou parníkem.

Metodická činnost

S pedagogickými pracovníky a rodiči byla individuálně konzultována problematika specifických vývojových poruch chování, sy ADHD, dětské agresivity a možnosti práce s problémovým dítětem ve škole. Vzhledem ke změně legislativy, kdy nemáme kompetenci vystavovat integraci, spolupracujeme úzce s PPP Příbram a v případě našich klientů, u nichž tato potřeba nastane, připravujeme podklady, včetně návrhů individuálního vzdělávacího plánu pro školy.

Intervize, supervize

Všichni odborní pracovníci Střediska procházejí dlouhodobou, kontinuální supervizí, V loňském školním roce v září proběhla jednorázová supervize pod vedením PhDr. Mgr. Jeronýma Klimeše, Ph.D. zaměřená na porozvodovou problematiku a téma střídavé péče.

Dále se uskutečnily 4 supervizní setkání vedená PhDr. Janem Smolkou, se kterým jsme navázali déletrvající spolupráci.

Supervize byla zaměřena na předcházení psychosociálního stresu a syndromu vyhoření, na řešení obtížných situací a vztahů s klienty, jejich rodiči a dalšími osobami zodpovědnými za výchovu, na týmové procesy probíhající na pracovišti, na zvyšování kvality a etiky práce s klienty.

Pod vedením PaedDr. Jany Ptáčkové jsme se jedenkrát měsíčně setkávali na společných intervizích, které byly zaměřeny na klientská a skupinová témata. Intervizní úhel pohledu rozšiřuje náhled na možné příčiny i řešení potíží klienta a to v celém sociálním kontextu. Zároveň umožňuje efektivnější využití potenciálu týmové spolupráce si zaměření jednotlivých pracovníků.

Osobnostní rozvoje a průběžné vzdělávání odborných pracovníků

Jednotliví odborní pracovníci se kontinuálně vzdělávají podle svého profesního zaměření a své odborné specializace. Průběžně se sebevzdělávají studiem odborné literatury, studiem speciálních odborných textů, které využívají pro svou práci, dle své specializace se účastní seminářů a přednášek. V loňském roce jsme využili nabídek FOKUSu Praha a Pražské vysoké školy psychosociálních studií, které byly zaměřeny na tematiku duševních onemocnění u dětí a strachů v sociálních situacích a KBT.

Spolupráce s ostatními organizacemi

Středisko Příbram spolupracuje zejména s pedagogicko-psychologickou poradnou v Příbrami a se sociálními odbory a odděleními sociálně právní ochrany městských úřadů regionu a s dalšími subjekty, které se podílejí na prevenci sociálně patologických jevů.

Zpráva o činnosti

ambulantního oddělení Střediska výchovné péče v Praze 12

Modřanech, Rakovského 3138

PaedDr. Jolana Marková

Cíle a poslání

Ambulantní oddělení Střediska výchovné péče je detašovaným pracovištěm zařízení Diagnostický ústav a Středisko výchovné péče Praha 4, Na Dlouhé mezi 19. Středisko je preventivním, specializovaným pracovištěm poskytujícím speciálně pedagogické a psychologické služby dítěti a jeho rodině s rizikem či s již rozvinutými projevy poruch chování a negativních jevů v sociálním vývoji, u nichž není nařízena ústavní výchova nebo uložena ochranná výchova, osobám odpovědným za výchovu a pedagogickým pracovníkům.

Středisko poskytuje službu také dětem navracejícím se z ústavní výchovy a je nápomocné při jejich integraci do společnosti. Cílem preventivní péče ve Středisku je předcházení či alespoň zmírnění dopadu ohrožení dítěte a jeho rodiny a řešení dopadu tohoto ohrožení. Rodina je podporována jako celek, také je tak na ni nahlíženo.

Preventivní péče se zaměřuje na práci s celým sociálním polem dítěte a jeho rodiny. Středisko intenzivně meziresortně spolupracuje s ostatními odbornými pracovišti a účastní se případových konferencí, odborní pracovníci jednají vždy v nejvyšším zájmu dítěte.

Personální obsazení

Ve školním roce 2015/16 jsme pracovali při obsazení 5,5 úvazku odborných pracovníků. V týmu byl zastoupen mužský úhel pohledu v počtu tři odborní pracovníci a ženský úhel pohledu v počtu 2,5 odborných pracovníků. Při práci s rodinou je důležité, aby byl přítomný mužský i ženský element.

Ve školním roce 2015/16 jsme pracovali v personálním obsazení:

PaedDr. Jolana Marková	- speciální pedagog - vedoucí oddělení	1,0 pracovní úvazek
Mgr. Ivana Pokorná	- speciální pedagog	1,0 pracovní úvazek
PhDr. Pavel Klíma, CSc	- psycholog	1,0 pracovní úvazek
Mgr. Michal Voldřich	- psycholog	1,0 pracovní úvazek
Mgr. Martin Musil	- psycholog	1,0 pracovní úvazek
Mgr. Hana Otevřelová	- speciální pedagog	0,5 pracovní úvazek
Romana Martinkovská	- uklízečka	0,35 pracovní úvazek

Charakteristika klientely

V období od 1.9.2015 do 31.8.2016 požádalo o služby střediska **292 klientů** a jejich rodin.

Věk	Počet klientů	Z celkového počtu dívky
MŠ	16	7
ZŠ – 1. stupeň	100	33
ZŠ – 2. stupeň	95	36
SŠ	70	39
VOŠ, VŠ	7	4
Školsky nezařazení	4	3

Iniciátor příchodu klientů do střediska

Iniciátor spolupráce se SVP	Počet klientů
Klient sám	38
Rodiny	201
Školské poradenské zařízení	0
OSPOD	16
Škola	34
Zdravotnické zařízení	3
Soudy	0

Hlavní důvod příchodu klienta do střediska

Důvod příchodu	Počet klientů
Rodinné problémy	115
z toho týrání sexuální zneužívání	0
Školní problémy	96
z toho mentální retardace	0
z toho SPUCH	34
Zneužívání návykových látek	0
Osobnostní problémy	80
Prekriminální a kriminální problémy	1

Formy poskytovaných služeb a odborné pomoci

V r. 2015/2016 na ambulantním oddělení SVP Modřany probíhaly v rámci preventivní speciálně pedagogické a pedagogicko-psychologické pomoci dětem, mladistvým a jejich rodinám, školám, následující formy terapie a poradenství:

- ✓ individuální terapie
- ✓ rodinné terapie
- ✓ skupinové s týdenní frekvencí setkávání
- ✓ školní vrstevnické skupiny
- ✓ preventivně – terapeutické služby (výjezdy, semináře pro pedagogické pracovníky, regionální setkávání se sociálními pracovníky, mezirezortní odborné semináře)
- ✓ psychologická a speciálně pedagogická diagnostika

Individuální terapie

Psychoterapie v dětském a adolescentním věku je nedílnou součástí péče o dítě a jeho rodinu na tomto oddělení. Rozdíly v psychoterapii dětí a adolescentů jsou odvozeny od charakteristik typických pro jednotlivá vývojová období. Tyto vývojové charakteristiky se projevují na úrovni emoční, kognitivní a behaviorální, na úrovni intrapsychické i interpersonální. Pro psychoterapii je významný kontext subjektivního prožívání dítěte a adolescenta. Subjektivní prožívání nemusí být zcela shodné s tzv. objektivním posuzováním dítěte a okolností jeho života, ale může mít podstatný vliv na vývoj psychopatologické symptomatiky. Porozumění dětskému a adolescentnímu prožívání a myšlení a zájem psychoterapeuta o tento svět jsou nezbytnými podmínkami pro úspěšnou psychoterapii. U menších dětí je jedním ze základních komunikačních prostředků hra. Terapeut musel být opatrný ve vztahu k objektivním údajům rodičů o dítěti. Byli situace, v nichž měli rodiče potíže dítěte nadsazovat (rozvodové situace), ale rodiče měli potíže dítěte i bagatelizovat. Výrazný rozdíl při individuální práci s dětmi a dospělými byl způsob komunikace v souvislosti s vývojovými obdobími.

Volba psychoterapeutických technik byla odvozena od klinické situace. Přístup k dítěti v krizové situaci byl aktivní, strukturovaný a poskytující přímou pomoc dítěti i rodičům. Při individuální práci jsme používali techniky psychorelaxační, arteterapeutické, muzikoterapeutické, dramaterapeutické, hrové terapie, imaginace. V individuální terapii jsme vycházeli z myšlenek **integrativní terapie**.

Využívali jsme **psychodynamickou psychoterapii**, zaměřenou na současné vztahy dítěte a její reálný kontext, ve kterém dítě prožívá konflikty, je frustrováno a nemá dostatek citové podpory od důležitých blízkých osob. Pro proces terapeutické změny byl podstatný vztah dítěte s terapeutem, v němž dítě získávalo emočně korektivní zkušenost. Emočně korektivní zkušenost může vést ke změně emočního prožívání a interpersonálního chování dítěte. Cílem terapie bylo odstranit překážku, která omezuje psychický růst a vývoj dítěte (hra, cílená činnost, psychodrama, psychogymnastika).

U klientů jsme využívali také principů **behaviorální terapie** zejména ve dvou směrech: posílení žádoucího chování dítěte a redukování nežádoucího chování.

Techniky, které byly používány zahrnovaly zejména:

- * techniky operačního podmiňování – jde zejména o zpevňování žádoucího chování a odstranění nežádoucího chování

- * **expoziční přístup** – dítě se postupně vystavuje podnětům, ze kterých má strach, vystavování dítěte objektu strachu je postupné a předpokládá seřazenou hierarchii obtížnosti
- * **modelování** – metoda vychází z principů zástupného učení, dítě postupně zkouší žádoucí chování v přítomnosti terapeuta a později v přirozených situacích. Podmínkou je zpevňování každé žádoucí reakce dítěte
- * **kognitivní techniky**, které jsou zaměřeny na změnu dysfunkčních myšlenek a vnitřních postojů. Jsou cíleny na vytváření sebeovládání, řešení problémů, zvládání stresu (sebeinstrukční trénink)

Kognitivně behaviorální terapie (vychází z teorie učení a příčiny poruch vidí v interakci dítěte s prostředím, zaměřuje se na pozorovatelné, konkrétní a ohraničené chování dítěte, klade si konkrétní cíle a předpokládá aktivní spolupráci dítěte.)

Humanistická a existenciální terapie (která zdůrazňuje zejména lidskou individualitu, seberealizaci člověka, oblast duchovních hodnot, a subjektivitu lidské zkušenosti. Vztah s terapeutem je jedinečným setkáním, které může napomoci procesu vnitřního růstu.)

Rodinné terapie

Vycházeli jsme ze systemické rodinné terapie, která se podle rámcových etických směrnic německého společenství rodinné terapie (Ethik- Rahmenrichtlinien, 1997) vyznačuje úctou, respektem a pozitivním příklonem ve vztahu k jednotlivcům a systémům. Zahrnuje akceptování jednotlivců jako osob a neutralitu ve vztahu ke všem členům systému. Účastníci jsou považováni za experty na sebe a na své problémy a jsou povzbuzováni, podporováni a doprovázeni při objevování a využívání vlastních zdrojů a při přebírání osobní odpovědnosti za hledání možností řešení problémů. Rodinná terapie představuje terapeutickou orientaci, která klade důraz na rodinný systém. Základní tezí je zjištění, že rodina představuje rodinný systém s dynamickými vztahy jednotlivých účastníků, kdy selhání jednoho člena, „identifikovaného klienta“, má co dělat s rovnováhou celého systému. Rodinná terapie zdůrazňuje cirkulární kauzalitu (vzájemnou propojenost různých jevů v rodině), která se na rozdíl od tzv. lineární kauzality jeví více odpovídající rodinnému dění, problémům dítěte i možnostem ovlivnění interakcí v rodině. Rodinná terapie ve Středisku byla zaměřena zejména na následující oblasti.

- * **explorace vzájemných interakcí a vazeb členů rodiny a jejich vztah k identifikovanému problému**
- * **pozitivní změna interakcí v rodině**

- * posílení schopnosti rodiny řešit vlastní problémy

Odborní pracovníci Střediska, kteří pracovali formou rodinné systemické terapie mají ukončený základní i supervizi výcvik v systemické rodinné terapii.

Pracovní formy a postupy vycházejí zejména z teorií:

- * sociálního konstruktivismu, který přirovnává lidské osudy k vyprávěným příběhům.

Příběh rodiny se opakovaným vyprávěním pozměňuje, převyprávěním se dosahuje terapeuticky významné rekonstrukce starých (traumatických) významů a objevuje se prostor pro rekonstrukci rodiny, respektive konstrukci nového, pozitivnějšího rodinného příběhu

- * cirkulárního dotazování (nepřímý způsob získávání informací, např.: „co si myslíte, že si přeje Vaše dítě“)

- * technika externalizace (symptom dítěte je označen jako něco vnějšího, co nepatří k jeho osobnosti)

Při své práci jsme nevycházeli pouze ze systemické rodinné terapie, ale přikláněli jsme se k psychoterapii integrativní, která je uzpůsobená konkrétním potřebám klientů. Využívali jsme strukturální rodinnou terapii (práce s hranicemi, subsystémy rodičů, dětí a prarodičů) – cílem strukturální terapie je pomoci rodině znovu vytvořit zdravou strukturu s přiměřenými hranicemi a adekvátním uspořádáním rodinných subsystémů. Dále jsme využívali strategickou rodinnou terapii, především technik paradoxní intervence a ukládání domácích úkolů. Také jsme pracovali s klienty formou terapie behaviorální, která je založena na modelech sociálního učení a je zaměřena na zlepšení komunikace v rodině a na zlepšení schopnosti rodiny řešit problémy. Využívala se také edukativní práce s rodinou (např. poskytnutí a propracování informací a přístupů k dítěti). Pro práci s rodinou jsme využívali metodu „Ostrov rodiny“ jejímž autorem je PhDr. Zdeněk Rieger, který byl naším dlouholetým kolegou, a měli jsme možnost s ním dlouhodobě spolupracovat, což obohatilo náš profesní růst.

Při práci s dětmi navracejícími se z ústavní výchovy jsme pracovali především s rodinným systémem, využíváme literatury našeho kolegy „Návrat k rodině a domů“.

Skupinová terapie byla organizována v několika formách

Skupinová terapie byla zaměřena především na oblast interpersonálních vztahů, na význam vztahů dítěte s vrstevníky a na oblast sociálních dovedností. Ve skupinové psychoterapii s dětmi jsme respektovali věková specifika, a to v oblasti emočního, kognitivního a

interpersonálního vývoje. Skupinová práce nám umožňovala využít fakt, že dítě obvykle vyjadřuje samo sebe více chováním a vnějšími projevy než verbalizací a introspekci a tuto aktivitu dítěte bylo ve skupině možné modifikovat. Dospívající mohl dosáhnout vzhledu do vlastních problémů a konfliktů v konkrétní situaci s užitím zpětné vazby nejen od terapeuta, ale také od ostatních členů skupiny. Skupina představovala pro dítě psychologicky bezpečné prostředí, v němž se nemuselo obávat odmítnutí nebo zesměšnění. Jedním z úkolů psychoterapeuta v dětské skupině bylo zajistit bezpečnou atmosféru skupiny. Jeho role oproti skupinové psychoterapii s adolescenty byla aktivnější, více strukturující dění ve skupině. Ve skupinách byly využívány rozličné techniky (arteterapie, muzikoterapie, psychodrama, psychosociální hry). Optimální sestavení skupiny respektovalo věková specifika a homogenitu výběru. Metaforou pro tento typ výběru byl princip Noemovy archy, představující párový výběr.

- ✓ skupina psychorelaxační pro děti ml. školního věku (Mgr. Voldřich, Mgr. Otevřelová)
- ✓ skupina koedukovaná vrstevnická pro střední školní věk (PaedDr. Marková, Mgr. Voldřich)
- ✓ skupina koedukovaná vrstevnická pro adolescenty (Dr. Klíma, Mgr. Pokorná)
- ✓ postpéčová skupina adolescentů koedukovaná (Dr. Klíma, Mgr. Pokorná)
- ✓ školní vrstevnické skupiny (Dr. Klíma, Mgr. Voldřich)

Skupiny byly organizovány jako uzavřené, jedna skupina - psychorelaxační byla otevřená. Z hlediska pohlaví koedukované, některé byly pokračující. Ve skupinách se nepracovalo s toxikomany a s jedinci s trestnou činností nebo s nařízenou ÚV. Rovněž jsme nepracovali s klienty se závažnou psychiatrickou diagnózou. Základním pravidlem účasti klientů ve skupině byla dobrovolnost. S každým klientem a jeho zákonným zástupcem byla před zahájením skupiny podepisována dohoda o spolupráci.

Všechny skupiny byly vedeny dvojicí zkušených terapeutů (muž, žena). Orientace skupinové terapie směřovala k prevenci poruch chování, ke zvýšení odolnosti vůči sociálně patologickým jevům, k prevenci šikany, k řešení vrstevnických a partnerských vztahů a k práci s problematickými rodinami.

Skupiny se účastnily výjezdových setkání dle finančních možností (pro klienty hrazeno z grantu, sponzorských darů, příspěvků klientů) a podle vytíženosti odborných pracovníků.

Klienti mladšího školního věku se zúčastnili dvoudenního zátěžového výjezdu v okolí Prahy.

Klienti středního školního věku se účastnili dvou čtyřdenních zátěžových výjezdů na základně Jemčina, dále jednoho dvoudenního zátěžového výjezdu v okolí Prahy.

Klienti adolescentního věku se zúčastnili dvou čtyřdenních zátěžových výjezdů na Jemčině.

Postpéčová skupina klientů se účastnila dvoudenního výjezdu v okolí Prahy, jednoho čtyřdenního výjezdu na základnu Jemčina.

V období prázdnin proběhl pro klienty Střediska sedmidenní zátěžový výjezd v oblasti Nežárky.

Vrstevnická skupina pro děti mladšího školního věku

Využívala technik terapie hrou, kde byl kladen důraz na prvky muzikoterapeutické, dramaterapeutické, arteterapeutické, neverbální techniky komunikace (práce s tělem), sociální interakci. Byla určena pro děti mladšího školního věku a probíhala jednou za týden, od měsíce října 2015 do června 2016.

Setkání skupiny probíhalo vždy v úterý 1x za týden od 16⁰⁰ – 17⁰⁰h. Skupina byla zaměřena na mladší školní věk žáků ZŠ. Skupina byla početně limitována na max. 8 klientů. Každý klient a jeho zákonný zástupce podepsali kontrakt s SVP.

Skupina měla za úkol:

- ✓ rozvíjet sociální kompetence klientů
- ✓ zlepšovat orientaci ve skupinové interakci
- ✓ procvičovat hrubou i jemnou motoriku formou, která je pro dítě zábavná a motivující
- ✓ naučit relaxovat
- ✓ vytvářet prostor pro vyjádření a sdílení různých druhů pocitů a nálad, napomáhala k lepší adaptaci a orientaci dítěte v emocionálních stavech, vytvářela chráněný prostor pro ventilování, formulování, zpracování myšlenkových obsahů klientů, což napomáhalo k užitečnějšímu a smysluplnějšímu jednání v sociálních systémech

Vrstevnická skupina středního školního věku

Byla určena dětem středního školního věku, byla skupinou vrstevnickou koedukovanou. Počet klientů ve skupině byl maximálně 8. Skupina probíhala od října 2015 do června 2016, 1x za týden vždy v pondělí od 16:36 do 18:00. Skupina byla zaměřená na vrstevnické vztahy

a vztahy k autoritám, na sebezpoznání klientů. Ve skupině byly používány zejména prvky z arteterapie, muzikoterapie a interakčních her. Účast ve skupině byla dobrovolná na základě dohody mezi klientem, zák. zástupcem a SVP. Při práci se skupinou bylo využíváno technik arteterapie, psychodramatických, nonverbálních, dramaterapie, imaginace, interakčních her. Cílem skupiny bylo zlepšit postavení klienta v širším sociálním systému, podpořit jeho osobnostního růstu a sebezpoznání a sebezpřijímání.

Vrstevníková skupina pro adolescentní klienty

Byla určena klientům adolescentním, byla skupinou koedukovanou zaměřenou na klienty s poruchami chování, s poruchami sociálních vztahů. Skupina byla pro zájemce dobrovolná, před započetím skupiny byla sjednána smlouva mezi klientem zák. zástupcem a SVP. Cílem terapie ve skupině bylo vedení klientů k sebezpoznání a k osvojení si nové kvality vztahů k nejbližším osobám. Výsledkem pak byla prevence nárůstu zmíněných poruch v závažné problémy osobnostní, mezilidské, prevence výskytu drogové závislosti a antisociálních poruch chování. Při skupinové práci byly uplatňovány verbální i neverbální techniky podstatné pro nácvik komunikativních dovedností, techniky pro nácvik asertivního chování, relaxační techniky a psychogymnastika.

Skupina probíhala jednou týdně od měsíce října 2015 do června 2016, vždy ve čtvrtek od 17⁰⁰ - 18³⁰ h.

Postpéčová vrstevníková skupina

Byla určena adolescentním klientům, kteří jsou dlouhodobě v naší péči a vyžadují nadále pravidelnou odbornou podporu. Jedná se o klienty s autistickými rysy, pro které je udržování sociálních kontaktů obtížné. Skupiny Byla zaměřena především na rozvoj a podporu jejich sociálních dovedností. Skupina byla koedukovaná. Počet klientů ve skupině byl 6. Interval setkávání 1x za tři týdny.

Školní vrstevníkové programy

Preventivní skupiny zaměřené na sociální role, komunikaci ve škole, vztah učitel - žák, problematika šikany (preventivní program, intervenční program). Samotné práci vždy předcházela diagnostika vztahů mezi spolužáky. Výsledky šetření byly následně analyzovány a využity pro další práci se třídou. Programy byly sestaveny z několika tematických modulů, které na sebe kontinuálně navazují. Moduly probíhaly formou

diskuzí, psychoher či nonverbálních technik. Skupiny probíhaly jednou za čtrnáct dní. Program byl vytvořen pro 4-5 setkání s třídním kolektivem a třídním učitelem.

Spolupráce se školami

Vedle s rodinou spolupracovalo naše zařízení se školou, kam dítě docházelo. S učiteli je obvykle konzultována postavení dítěte ve třídě a jeho celková situace ve vzdělávacím procesu. V případě potřeby byla provedena diagnostika třídy a na ní navazující návrhy řešení. Úzká spolupráce našeho zařízení se školami přinesla značný posun v řešení nelehké situace klienta a jeho rodiny. Samotní zástupci škol se na naše zařízení obraceli s žádostí o podporu při vytváření a realizaci individuálních vzdělávacích plánů.

Zapojení do projektu prevence sociálně patologických jevů na Praze 12

Spolupracovali jsme s MČ Prahy 12 na programu prevence kriminality, tento projekt úzce navazoval na usnesení Rady MČ Prahy 12 o vzniku komunitního plánování, jehož cílem bylo zkvalitnění života občanů v daném regionu, což nebylo možné bez preventivního působení na oblast sociálně patologických jevů. Tento projekt předpokládal, že nejvíce ohroženou skupinou jsou děti a mládež, a to v důsledku jejich sociální nezralosti, snadné ovlivnitelnosti a stále komplikovanějšího společenského kontextu. Vycházelo se ze stávající dlouhodobé spolupráce státních a nestátních subjektů působících v oblasti primární, sekundární a terciární prevence

Návaznost na další zdroje

Středisko se zaměřovalo především na podporu a spolupráci s celým rodinným systémem a celým sociálním polem dítěte. Z tohoto důvodu Středisko intenzivně pracovalo s ostatními odbornými pracovišti napříč resort. Odborní pracovníci se účastnili případových konferencí a jednali vždy v nejvyšším zájmu dítěte. V uplynulém školním roce byli někteří pracovníci součástí komplexní péče (uskupení odborníků z různých resortů), která se podrobně věnuje klientům Prahy.

Odborní pracovníci střediska pomáhali klientům rozšiřovat sociální podporu v celé šíři jejich sociálního prostředí, a to jak individuální (podpora kompetencí rodičů), tak institucionalizovanou (práce se školou). V případě potřeb klienta pomáhali pracovníci Střediska využívat sítě služeb dostupných v jeho okolí, a to jak ve státní, tak nestátní sféře. Snahou bylo podporovat nezávislost klienta na sociálních službách.

- Středisko napomáhalo klientům využívat další školské, zdravotní a sociální služby. Pokud to bylo možné a vhodné, doporučil klientovi vedoucí případu po ukončení poskytování péče návazné služby.
- Pokud nebylo Středisko schopno poskytnout klientovi odpovídající péči, zprostředkovalo mu adekvátní kontakt na jiné odborné pracoviště.
- Středisko mělo vytvořený seznam návazných odborných služeb. Tento seznam byl pravidelně aktualizován.
- Pokud to vyžadovala klientova situace, spolupracovalo Středisko při řešení klientovy situace s dalšími institucemi či odborníky, se souhlasem klienta a jeho zákonných zástupců se účastnilo případových konferencí

Profesní rozvoj pracovníků

Všichni odborní pracovníci Střediska procházeli dlouhodobou, kontinuální supervizí. Aktuálně pod vedením PhDr. V. Junkové Supervizní setkání proběhla dle plánu jedenkrát za měsíc.

Supervize byla zaměřena na předcházení psychosociálního stresu a syndromu vyhoření, na řešení obtížných situací a vztahů s klienty, jejich rodiči a dalšími osobami zodpovědnými za výchovu, na týmové procesy probíhající na pracovišti, na zvyšování kvality a etiky práce s klienty.

Každý odborný pracovník měl možnost intervizně konzultovat s vedoucí Střediska o klientech. Doba k tomu určená byla pondělí, úterý, středa a pátek od 8.00 do 9.00h., tento čas byl pro intervize aktivně využíván.

Jednotliví odborní pracovníci se kontinuálně vzdělávali podle svého profesního zaměření a své odborné specializace. Průběžně se sebevzdělávali studiem odborné literatury, studiem speciálních odborných textů, které využívají pro svou práci, dle své specializace se účastnili seminářů a přednášek. Středisko ve spolupráci s DÚ a SVP zajišťovalo profesní rozvoj jednotlivých pracovníků, jejich znalostí a dovedností, které jsou předpokladem pro výkon jejich činností.

Pedagogičtí pracovníci mají po dobu výkonu své pedagogické činnosti povinnost dalšího vzdělávání, kterým si obnovují, upevňují a doplňují kvalifikaci. Vedoucí Střediska podporoval profesní dlouhodobé vzdělávání pracovníků a vytvářel jim podmínky pro účast na tomto vzdělávání. Pracovníci měli též možnost sami navrhnout, v kterých oblastech se chtějí vzdělávat. Využívali k tomu též akreditovaných vzdělávacích programů. Dva odborní

pracovníci jsou v dlouhodobém výcviku v psychoanalytické psychoterapie dětí a dospívajících u ČSPAP, dva odborní pracovníci byli ve výcviku párové psychoterapie pod vedením PhDr. Knopa a PhDr. Zemanové.

Zpráva o činnosti školní jídelny

Bc. Jan Kopecký

Školní jídelna je zařazena do Rejstříku škol a školských zařízení jako součást DÚ a SVP

Školní jídelna poskytuje služby dle § 119 zákona č. 561/2004 Sb., a to:

- zajišťuje klientům Diagnostického ústavu celodenní stravu skládající se z 6ti chodů (snídaně, přesnídávka, oběd, svačina, večeře a večeře II.).
- zajišťuje stravování zaměstnanců Diagnostického ústavu (oběd, večeře).

Místo poskytování služeb: Na Dlouhé mezi 69/19, 147 00 Praha 4

Nejvyšší povolený počet stravovaných: 100

V hodnoceném období se nám podařilo naplnit požadavky novelizované vyhlášky 107/2005 Sb., o školním stravování. Také došlo k personálním změnám, které se ukázaly z dlouhodobého hlediska jako velmi pozitivní. Zvýšila se odbornost zaměstnanců a v současnosti zde pracuje tým, který má dlouholetou praxi v soukromém sektoru v oblasti zdravé výživy a dietního stravování.

Poradenství a jídelníčky konzultujeme stále ve spolupráci s dietoložkou MUDr. Václavou Kunovou. Pracujeme na vytvoření stravovacího programu, který by obsahoval jídelníček na 365 dnů v roce a který by garantoval splnění požadovaných norem spotřebního koše i odhad finanční normy, neb ceny potravin během kalendářního roku kolísají. Současný jídelníček je pestrý a běžně se objevují speciality světové kuchyně. Při sestavování je brán zřetel na vyváženost glykemického indexu během dne s cca 10 000kj/den. Vzhledem k našemu segmentu strávníků se snažíme o zvýšený přísun vápníku, protože dívky mají v dospívání větší potřebu tohoto prvku než opačné pohlaví. Disponujeme dle požadavků vyhlášky jídelníčky pro šetřící i bezlepkovou dietu a jsme schopni reagovat na alergie či intolerance k vybraným surovinám.

Ohledně organizace práce pracujeme na zjednodušení a zkvalitnění pracovních postupů za pomoci moderní technologie, kterou disponujeme.

Podařilo se nám zrealizovat elektronický objednávkový systém, který umožňuje individuální přístup ke každému strávníku od klientů po zaměstnance. Možnost připojení je možný z jakéhokoli počítače, či smartphonu ať už v zaměstnání či z domova a velice to přispělo ke komfortu a přehlednosti jak při objednávání, tak při vykazování a povinné dokumentaci.

Počet jídel vydaných za školní rok 2015/2016

Klienti: 65 288

Zaměstnanci: 7 199

Další vzdělávání pedagogických pracovníků ve školním roce 2014/15

- I. Pregraduální studium – dokončuje
a. doktorandské studium	1
b. sociální pedagogika	1
c. adiktologie	1
d. teologie a učitelství	1
e. sociální a charitativní práce	1
f. dramatická výchova	1
- II. Interní vzdělávání
a. téma: sociálně právní minimum	průběžně
b. téma: první pomoc	průběžně
- III. Další vzdělávání pedagogických pracovníků
a. vzdělávací a výcvikový program „Práce s rodinami dětí v institucionální výchově“ (3 letý program: zážitkový kurz komunikace, teoretické minimum, vedení konstruktivního rozhovoru, sebezkušenostní výcvik), PVŠ PS Praha 10	17 pedagogických pracovníků
b. celoživotní vzdělávání PedFUK – speciální pedagogika	1
c. výcvikový kurz KBT	1
d. výcvikový kurz rodinné terapie	1
e. NIDV – etická výchova – podpora zavádění do výuky	1
f. NÚV – metodická podpora a další vzdělávání pro metodické průvodce k naplňování Standardů kvality péče o děti v zařízeních ústavní a ochranné výchovy ve spádových zařízeních DÚ a SVP	6
g. celoživotní vzdělávání – Asociace psychologů	1
h. probační program PUNKT	1
i. výcvikový kurz Koučink jako umění	1

Základní údaje o hospodaření za kalendářní rok 2015

Libuše Doleželová

Poskytnutá dotace ze státního rozpočtu byla využita v souladu se závaznými ukazateli rozpočtu, kterými jsou NIV celkem, MP celkem, OON a limit počtu zaměstnanců. V hodnoceném roce 2015 byla dotace (v ONIV) zřizovatele doplněna plným využitím vlastních výnosů a zapojením fondu reprodukce majetku, když v provozní část dotace (ONIV) nebyla zohledněna skutečnost nově připojeného pracoviště Řevnice.

Podíl prostředků z příspěvku zřizovatele na celkovém financování organizace činí v hodnoceném roce 96 %, podíl prostředků z příspěvku zřizovatele na ONIV činí 88,7%.

V důsledku organizačních změn, havarijní situace budovy v Řevnicích a personálních změn na odborných pozicích došlo k nedočerpání limitu zaměstnanců (-7,572 přepočteného počtu zaměstnanců k 31. 12.2015) a tím k nedočerpání mzdových prostředků v celkové výši 1.507.216 Kč (v tom 1.421.731 Kč na platy a 85.485 Kč na OON). Prostředky OON nebyly dočerpány oproti plánu nižším čerpáním prostředků na zastupování při čerpání dovolených.

Organizace v roce 2015 rozpočtovala prostředky na třech paragrafech rozpočtové skladby.

Paragraf 3132 diagnostické ústavy:

Náklady organizace ve vykazovaném roce 2015 ve své provozní části (ostatní neinvestiční výdaje) jsou ovlivněny rostoucími cenami spotřebního materiálu (hygienické a úklidové prostředky, materiál na údržbu, doplatky léků), elektrické energie a vody. Náklady na energie tvoří 20,5 % celkových ONIV. Podíl spotřeby potravin na celkových ONIV je 19,5 %, přičemž finanční norma na potraviny je od 1. 11. 2012 stanovena na 90,-- Kč u strážníků věkové kategorie 15 let a více. Položka opravy a udržování je tvořena z nezbytných drobných oprav a údržby budov a majetku.

Vlastní výnosy organizace jsou tvořeny převážně příspěvkem na úhradu péče (ošetřovným). Celkové „602 - výnosy z prodeje služeb“ zde jsou 1.042.920,-- Kč, z toho 96.901,-- Kč nekrytých (na pohledávkách roku). Dále jsou vlastní výnosy tvořeny platbami za stravné od zaměstnanců, pojistným plněním od pojišťovny, ostatními příjmy a čerpanými finančními dary. Ve výnosech jsou zobrazeny také neprofinancované odpisy roku ve výši 2.275.402,66 Kč a zapojením fondu reprodukce majetku na opravy a údržbu ve výši 146 943 Kč.

Na § 3146 jsou financována ambulantní střediska výchovné péče, a to v Příbrami a v Praze 4 – Modřanech. Oba objekty má organizace v nájmu od příslušných městských částí, přičemž ve středisku v Příbrami jsou hrazeny dle nájemní smlouvy pouze náklady na energie a služby.

Výnosy § 3146 jsou tvořeny příspěvkem zřizovatele a finančním darem.

Náklady na technické, hospodářské a ekonomické zázemí těchto pracovišť jsou účtovány na §3132.

Na § 3141 školní stravování jsou účtovány mzdové prostředky, zákonné odvody a FKSP pro školní jídelnu sídlící v hlavní budově organizace Na Dlouhé mezi 69/19. Vzhledem k obtížnému oddělení provozu jsou provozní náklady školní jídelny zahrnuty v § 3132.

Závazné ukazatele za organizaci NIV celkem, MP celkem, OON a limit počtu zaměstnanců, nebyly překročeny.

Závazky

Organizace vykazuje ke dni účetní závěrky pouze běžné krátkodobé závazky, a to:

- závazky z obchodních vztahů. Jedná se o faktury došlé na počátku roku 2016 - náklady konce roku 2015.
- dále organizace eviduje závazky vůči zaměstnancům a závazky ze sociálního a zdravotního pojištění, vážící se k výplatě mzdy za měsíc prosinec 2015. Závazky ke státnímu rozpočtu jsou pouze jiné přímé daně – daň ze mzdy za prosinec 2015.
- v krátkodobých závazcích jsou též účtovány dohadné účty pasivní – odhad spotřeby plynu, elektrické energie a vody za období od poslední fakturace do konce roku 2015.
- výnosy příštích období – ošetřovné uhrazené v 12/2015 na leden 2016
- v krátkodobých závazcích jsou také účtovány vlastní peníze klientek

Pohledávky

Organizace vykazuje k datu účetní závěrky pouze krátkodobé pohledávky, a to:

- 314/ krátkodobé poskytnuté zálohy na energie
- 381/ náklady příštích období (předplatné, licence a hosting)
- 315/ jiné pohledávky z hl. činnosti (kauce k nájmu obj.Rakovského)
- 335/ pohledávky za zaměstnanci z FKSP
- 311/ pohledávky z příspěvků na úhradu péče (netto)

Podobně jako v předchozích letech největší zdroj pohledávek je z příspěvků na úhradu péče od zákonných zástupců (zákon 109/2002 Sb.). Na základě požadavku §65 Vyhl. 410/2009 Sb. byly vytvořeny opravné položky k pohledávkám po splatnosti. Organizace zohlednila princip významnosti a účtuje o tvorbě opravných položek k rozvahovému dni, tzn. 31.12. Mezi hlavní příčiny neuhrazení pohledávek patří neznámá aktuální bydliště rodičů, nepřebírání pošty rodiči u soudem nařízené obligatorní péče aj. Součástí upomínek o zaplacení dluhu je návrh splátkového kalendáře.

Čerpání účelových prostředků z MŠMT, mimo kapitolu MŠMT, spolufinancovaných z rozpočtu EU

Příspěvek ze státního rozpočtu byl v průběhu roku doplněn účelovým příspěvkem z kapitoly MŠMT na zvýšení platů pracovníků ve školství ve výši 197.775 Kč. Příspěvek byl plně využit v souladu s účelem, a to na platy zaměstnanců a související zákonné odvody v měsících 11-12/2015. V účetnictví organizace je veden na samostatném **§ 3299/57**

Tvorba a použití peněžních fondů

V roce 2015 organizace čerpala prostředky **fondů reprodukce majetku**:

- na nákup grilovací desky pro školní kuchyni. Ve spolupráci s dietologem je upravován jídelníček celodenního stravování tak, aby u klientů došlo ke změně gastronomických návyků (zdravé stravování) a plněním nové vyhlášky o stravování. Z úpravy jídel smažením a fritováním dochází k přechodu na tzv. „suchou plotnu“ (grilovací deska).
- na počáteční práce spojené s investiční akcí IZ 1/2015 – Rekonstrukce Řevnice, a to stavebně technický průzkum, zaměření oplocení, architektonická studie.

V roce 2015 došlo při stavebně technickém průzkumu ke zjištění havarijního stavu na budově pracoviště Řevnice, který organizace převzala na začátku roku 2014. Plán velké rekonstrukce (Investiční záměr č.1/2015 – Rekonstrukce Řevnice za cca 3,5 mil. Kč) na revitalizaci objektu a vybudování přiměřeného (a hygienicky přijatelného) ubytování a servisu pro klienty i zaměstnance, byl na základě stavebně technického průzkumu, který zjistil akutní havarijní

stav stropů pozastaven. V roce 2016 předpokládáme změnu IZ a zahájení rozsáhlé rekonstrukce objektu.

- na opravy a údržbu v menším objektu na pracovišti Cesta Řevnice – úprava vnitřních prostor o vybavení, hygienická zařízení, výměnu stavebních prvků a zabezpečení budovy. Program provozu pracoviště Cesta Řevnice (děti zatížené problematickým užíváním drog) je víceméně nenahraditelný (jediný v Čechách). Přejít na nouzový provoz rovněž vyžaduje další neplánované prostředky (úprava prostor v pobytové, prvky bezpečnosti, zařízení hygieny)

Organizace nezískala dostatek finančních prostředků ke krytí odpisů dlouhodobého majetku. Na základě §66 odst. 8) Vyhl. 410/2009 Sb., byl fond reprodukce majetku snížen výsledkově o část odpisů roku 2015 ve výši 2.275.402,66 Kč (z celkové výše odpisů 2.372.808,79 Kč).

Prostředky **fondů kulturních a sociálních potřeb** byly čerpány v souladu se zásadami pro čerpání a použití fondů a s rozpočtem na rok 2015.

Fond je čerpán především na příspěvky zaměstnancům na stravování a příspěvek na penzijní připojištění.

Fond odměn nebyl v roce 2015 čerpán.

Rezervní fond ze zlepšeného hospodářského výsledku nebyl v roce 2015 čerpán.

V rezervním fondu z ostatních titulů

V rezervním fondu z ostatních titulů jsou k 31. 12.2015 evidovány finanční příspěvky a dary od fyzických a právnických osob, jejich použití je plánováno v dalších letech. Z fondu bylo v roce 2015 čerpáno dle účelu vymezeného darovacími smlouvami v celkové výši 68.668,-- Kč, v rámci hlavní činnosti organizace.

Všechny peněžní fondy organizace jsou plně finančně kryty.

Programy reprodukce majetku

Ve sledovaném roce nečerpala organizace žádné investiční prostředky v rámci programového financování od zřizovatele.

Vyhodnocení hospodářského výsledku

Výsledky hospodaření jsou ovlivňovány hospodařením na devíti objektech různě dislokovaných, dále pak některými specifickými finančně náročnými aktivitami v hlavní činnosti, jako je zachytné pracoviště (zákon 109/2002 Sb.), oddělení pro nezletilé matky s dětmi a nově oddělení pro mládež ohroženou drogovou závislostí.

Hospodaření organizace v roce 2015 skončilo ziskem.

Nedočerpané prostředky jsou navrženy jako přiděl do rezervního fondu.

Majetek, s nímž je zpracovatel příslušný hospodařit.

Veškerý majetek organizace je využíván k hlavní činnosti. Budova Na Dlouhé mezi 19, sídlo organizace je využívána zčásti pro administrativní účely, všechny ostatní objekty výhradně pro ubytování dětí, hlavní činnost. Celkem organizace spravuje 6 vlastních a 3 pronajaté nemovitosti. Nemovitosti nejsou zatíženy věcnými břemeny.

Ve vyřazovacím řízení byl vyřazen dlouhodobý hmotný majetek a drobný dlouhodobý hmotný majetek – zařízení a vybavení ubytovacích prostor. Vzhledem k velkému počtu klientek, které projdou v průběhu roku lůžkovým pobytem v zařízení, je opotřebení zařizovacích předmětů vyšší.

Řádná inventarizace majetku a závazků byla v organizaci provedena k 31. 12. 2015, v souladu s ustanovením §29 a §30 zákona 563/1991 Sb., o účetnictví v platném znění a v souladu s Vyhláškou č. 270/2010 Sb., o inventarizaci majetku a závazků. Nebyly zjištěny inventarizační rozdíly v porovnání s účetními stavy.

Organizace zvolila pro odepisování dlouhodobého majetku v souladu s ČUS č. 708 rovnoměrný způsob odpisování, předpokládaná doba používání je stanovena pro jednotlivé majetkové položky. Majetek byl odpisován dle odpisového plánu. V rámci inventarizace majetku k 31. 12. aktualizovala organizace odpisový plán (dle pokynu MŠMT čj. 21 815/2015), u 5ti položek prodloužila dobu odpisování (jedná se o osobní automobil, plynové kotle, zahradní traktor a server).

Organizace nezískala dostatek finančních prostředků ke krytí odpisů dlouhodobého majetku. Na základě §66 odst. 8) Vyhl. 410/2009 Sb., byl fond reprodukce majetku k 31. 12. snížen výsledkově o část odpisů roku 2015. Vzhledem ke skutečnosti, že dochází k nedostatečnému krytí odpisů v posledních hospodářských letech, může vznikat riziková situace při dlouhodobé správě majetku.

Vnější kontroly

V roce 2015 proběhla v organizaci vnější kontroly Hasičského záchranného sboru hlavního města Prahy. Při kontrole nebyly zjištěny nedostatky ani uloženy sankce.

Ostatní (nefinanční) kontroly:

- Pravidelné čtvrtletní prověrky dodržování ustanovení zákona 109/2002 Sb. prováděné Obvodním státním zastupitelstvím ve svých závěrech konstatují, že nebyla zjištěna nezákonnost ani žádné nedostatky.

Vnitřní kontroly

Předběžné, průběžné a následné řídicí kontroly probíhají v organizaci v souladu se zákonem 320/2001 Sb., o finanční kontrole, ve znění pozdějších předpisů a vnitřním předpisem, dle plánu řídicí a kontrolní činnosti.

Ve sledovaném roce nebyly zjištěny nedostatky v zajišťování hospodárného, efektivního a účelného využívání veřejných prostředků.